

Autoreferat

1. **Imię i nazwisko: Joanna Ciesielska-Klikowska**
2. **Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne** – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej:

2011 – stopień naukowy doktora: nadany przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, w dziedzinie nauk humanistycznych, w zakresie nauk o polityce

Praca doktorska pt. *Rola Francji i Niemiec w procesie integracji europejskiej w latach 1992-2007*

Promotor: prof. zw. dr hab. Bogdan Koszel

Recenzent: prof. zw. dr hab. Erhard Cziomer

Recenzent: dr hab. Zbigniew Czachór, prof. UAM

2005 – tytuł zawodowy magistra w zakresie stosunków międzynarodowych: Uniwersytet Łódzki, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych

Praca magisterska pt. *Historia Alzacji na tle stosunków niemiecko-francuskich w XIX i XX wieku*, napisana pod kierunkiem prof. zw. dr hab. Krzysztofa A. Kuczyńskiego

3. **Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych:**

2005-2012 – asystent w Katedrze Badań Niemcoznawczych, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego

2012-2017 – adiunkt w Katedrze Badań Niemcoznawczych, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego

Od 2017 – adiunkt w Katedrze Studiów Azjatyckich, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego

4. **Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.).**

Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

4.1 Tytuł osiągnięcia naukowego: *Unpacking the Complexity of German Policy towards China. A Multi-level Governance Approach*

4.2 Dane wydawnicze: Joanna Ciesielska-Klikowska, *Unpacking the Complexity of German Policy towards China. A Multi-level Governance Approach*, Palgrave Macmillan, Cham 2025, ss. 315, ISBN: 978-3-032-05533-0, [DOI:10.1007/978-3-032-05534-7](https://doi.org/10.1007/978-3-032-05534-7)

4.3 Omówienie merytoryczne wskazanych osiągnięć

Monografia *Unpacking the Complexity of German Policy towards China. A Multi-level Governance Approach*, wydana w renomowanym wydawnictwie Palgrave Macmillan, stanowi rezultat wieloletnich badań prowadzonych w ramach mojej działalności naukowej na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego. Jej powstanie jest efektem konsekwentnie rozwijanego programu badawczego, którego celem jest wyjaśnienie szerszych mechanizmów kształtowania relacji międzynarodowych w warunkach rosnącej złożoności instytucjonalnej oraz pluralizacji aktorów zaangażowanych w politykę zagraniczną.

Niemcy jako główny przedmiot analizy pojawiły się w moich badaniach jako naturalna konsekwencja wcześniejszego przygotowania akademickiego oraz rozwijanych przez lata zainteresowań naukowych. Ukończenie studiów na kierunku stosunki międzynarodowe ze specjalnością niemcoznawczą, a następnie wieloletnia praca w Katedrze Badań Niemcoznawczych UŁ (2005–2017), pozwoliły mi na pogłębione zrozumienie specyfiki niemieckiego systemu politycznego, w szczególności jego federalnej struktury oraz uwarunkowań prowadzenia polityki zagranicznej.

Podjęcie pracy w Katedrze Studiów Azjatyckich UŁ w 2017 roku, połączone z działalnością analityczną w Ośrodku Spraw Azjatyckich UŁ, stworzyło z kolei warunki do rozwinięcia badań nad Chinami oraz relacjami niemiecko-chińskimi. W efekcie możliwe stało się połączenie dwóch obszarów badawczych – niemcoznawstwa i studiów nad Azją. Jednocześnie od 2019 roku zaangażowana jestem w rozwój badań nad paradyplomacją i dyplomacją miejską, co pozwoliło na systematyczne pogłębianie perspektywy subnarodowej w analizie stosunków międzynarodowych. Dalszą instytucjonalizację tych zainteresowań umożliwiło powołanie na Uniwersytecie Łódzkim w 2024 roku Paradiplomacy Lab – Centrum Badań nad Paradyplomacją i Dyplomacją Miejską, które dało możliwość prowadzenia kolejnych badań nad rolą aktorów subpaństwowych w polityce międzynarodowej.

Badania nad wielopoziomym charakterem polityki europejskich państw wobec Chin realizowałam w szczególności w ramach projektu finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki. W projekcie OPUS 17 „The Role of Cities in the European Union’s Policy towards China” (numer wniosku: 2019/33/B/HS5/01272, kierownik: dr hab. Tomasz Kamiński, prof. UŁ) pełniłam funkcję wykonawczynie, współodpowiadając za koncepcję badań ankietowych dotyczących paradyplomacji i dyplomacji miejskiej państw europejskich, w tym Niemiec. Dodatkowo, w ramach finansowania z Fundusz Rozwoju Naukowego WSMiP UŁ, w latach 2020-2022 realizowałam projekt badawczy „Grupy interesu w kształtowaniu polityki zagranicznej RFN względem Chin”, co pozwoliło mi prowadzić kwerendy i badania jakościowe.

Autorska monografia jest zatem efektem badań finansowanych ze środków zewnętrznych, kwerendy i pracy terenowej obejmującej wywiady z przedstawicielami administracji federalnej, regionalnej i miejskiej w Niemczech, ekspertami oraz reprezentantami instytucji UE, oraz analiz ilościowych (badania ankietowe). Publikacja łączy wątki zainteresowań naukowych, wykorzystując koncepcję zarządzania wielopoziomowego jako ramę interpretacyjną, i proponuje ujęcie niemieckiej polityki wobec Chin jako procesu wielopoziomowego współtworzenia, w którym decyzje, strategie i praktyki wyłaniają się z interakcji aktorów działających na różnych poziomach władzy oraz poza formalnymi strukturami państwa.

Cel i zakres badań

Głównym celem monografii było ukazanie, **w jaki sposób kształtuje się polityka Niemiec wobec ChRL w warunkach wielopoziomowego systemu zarządzania oraz identyfikacja aktorów, mechanizmów i uwarunkowań instytucjonalnych wpływających na jej treść i stopień koordynacji**. Badanie nie zmierzało do normatywnej oceny niemieckiego podejścia do Chin, lecz do rekonstrukcji procesu jego powstawania, ze szczególnym uwzględnieniem relacji między poziomem federalnym, regionalnym, lokalnym i unijnym oraz roli aktorów pozapaństwowych.

Punktem wyjścia analizy było założenie, że w państwie federalnym osadzonym w strukturach Unii Europejskiej polityka zagraniczna nie jest wytwarzana wyłącznie przez centrum decyzyjne, lecz **stanowi efekt interakcji pomiędzy wieloma podmiotami działającymi w odmiennych ramach kompetencyjnych i logikach instytucjonalnych**. Celem pracy było zatem uchwycenie tej **rozproszonej architektury decyzyjnej** oraz ukazanie, w jakich warunkach osiągana jest względna spójność polityki wobec Chin, a w jakich dominują tendencje fragmentacyjne. Zakres badań **obejmuje cztery poziomy zarządzania (governance)**:

- federalny (instytucje rządowe i ramy prawne niemieckiej polityki wobec Chin),
- regionalny (aktywność landów/krajów związkowych),
- miejski (działania niemieckich miast),
- oraz ponadnarodowy (oddziaływanie UE),

a także zaangażowanie wybranych **aktorów pozapaństwowych** w ramach tych poziomów, w szczególności środowiska biznesowego, eksperckiego i akademickiego, oraz społecznego.

Analiza nie opiera się na sztywno wyznaczonych cezurach chronologicznych, lecz przyjmuje podejście problemowe i zorientowane na aktorów, koncentrując się na tym, w jaki sposób polityka Niemiec wobec Chin kształtowana jest przez zmieniające się konfiguracje instytucjonalne, priorytety polityczne oraz dynamikę wielopoziomowego zarządzania. Badanie obejmuje okres od początku lat 2000. do 2025 roku, co pozwala uchwycić zarówno fazę intensywnej współpracy gospodarczej, jak i stopniowe przesuwanie się niemieckiej polityki wobec Chin w kierunku większej ostrożności strategicznej. W tym ujęciu wybory federalne z lutego 2025 roku oraz formowanie nowego rządu stanowią naturalny punkt domykający analizę, nie jako cezura, lecz jako moment odzwierciedlający zmianę uwarunkowań politycznych i instytucjonalnych.

Zakres pracy nie obejmuje kompleksowej analizy chińskiej polityki zagranicznej ani bilateralnych relacji Niemiec z innymi państwami Azji. Chiny traktowane są jako punkt

odniesienia umożliwiające empiryczne zbadanie funkcjonowania wielopoziomowego systemu zarządzania w obszarze polityki zagranicznej państwa europejskiego. Tym samym monografia ma charakter analityczny, a jej ambicją nie jest stworzenie pełnej syntezy stosunków niemiecko-chińskich, lecz pogłębione wyjaśnienie mechanizmów współtworzenia polityki w warunkach rozproszonej władzy.

Ramy teoretyczne

Podstawową ramę teoretyczną monografii stanowi **koncepcja zarządzania wielopoziomowego (*multi-level governance*, MLG)**, uzupełniona o trzy perspektywy pomocnicze – **paradyplomację, dyplomację miejską oraz europeizację**. Taki dobór narzędzi analitycznych wynikał z przekonania, że polityka Niemiec wobec ChRL nie może być wyjaśniana wyłącznie z perspektywy państwa jako jednolitego i spójnego aktora. Przeciwnie, jest ona rezultatem interakcji pomiędzy podmiotami funkcjonującymi na różnych poziomach władzy i w odmiennych logikach instytucjonalnych, które nie tylko uczestniczą w procesie formułowania polityki, ale także wpływają na jej treść, tempo oraz stopień spójności.

Punktem wyjścia dla analizy stała się koncepcja MLG, rozwijana od początku lat 90. XX stulecia przede wszystkim przez Gary’ego Marksa¹ i Liesbet Hooghe², początkowo w odniesieniu do procesu integracji europejskiej. W klasycznym ujęciu MLG opisuje system, w którym kompetencje decyzyjne nie są skupione wyłącznie w państwie narodowym, lecz rozproszone są pomiędzy różne poziomy terytorialne (lokalny, regionalny, krajowy i ponadnarodowy), a także pomiędzy aktorów publicznych i prywatnych. W przeciwieństwie do modeli hierarchicznych, zakładających jednoznaczny przepływ decyzji „z góry na dół”, MLG ujmuje zarządzanie jako proces negocjacyjny, relacyjny i policentryczny, w którym decyzje wyłaniają się w wyniku kompromisów pomiędzy aktorami dysponującymi odmiennymi zasobami i kompetencjami.

Z perspektywy nauk o polityce i administracji oraz stosunków międzynarodowych użyteczność MLG polega na tym, że pozwala ono odejść od państwocentrycznego rozumienia polityki zagranicznej jako domeny wyłącznej egzekutywy centralnej. Zamiast tego umożliwia analizę polityki zagranicznej jako procesu współtworzonego przez szerszy układ aktorów, funkcjonujących na różnych poziomach systemu politycznego. W tym sensie MLG staje się nie tylko narzędziem opisu architektury instytucjonalnej, lecz także sposobem uchwycenia mechanizmów rozproszenia wpływu w obrębie złożonych systemów demokratycznych³.

Takie ujęcie okazuje się szczególnie adekwatne w odniesieniu do RFN. Niemcy są bowiem państwem federalnym, w którym rozdział kompetencji między federacją a krajami związkowymi nie sprowadza się wyłącznie do kwestii administracyjnych, lecz ma istotne konsekwencje także dla aktywności międzynarodowej. Chociaż polityka zagraniczna pozostaje formalnie domeną rządu federalnego, to landy posiadają konstytucyjnie umocowane

¹ G. Marks, „Structural policy and multi-level governance in the EC”, w: *The State of the European Community: The Maastricht Debate and Beyond*, (red.) A. Cafruny and G. Rosenthal, Lynne Rienner Pub 1993, s. 391–411.

² G. Marks, L. Hooghe, „Contrasting visions of multi-level governance”, w: *Multi-level Governance*, (red.) I. Bache, M. Flinders, Oxford University Press 2004, s. 15–30; G. Marks, L. Hooghe, K. Blank, „European Integration from the 1980s: State-Centric v. Multi-level Governance”, *JCMS: Journal of Common Market Studies* 1996, t. 34, nr 3, s. 341–378, DOI: 10.1111/j.1468-5965.1996.tb00577.x; L. Hooghe, G. Marks, *Multi-Level Governance and European Integration*, Bloomsbury Academic 2001.

³ S. Keukeleire, T. Delreux, *The Foreign Policy of the European Union*, wyd. 3, Bloomsbury Academic 2022.

kompetencje w obszarach takich jak edukacja, kultura, nauka czy współpraca gospodarcza, a więc w tych sferach, które w praktyce bardzo często stają się podstawą relacji z partnerami zagranicznymi, w tym z Chinami⁴. Federalna struktura Niemiec nie oznacza zatem prostego podziału ról pomiędzy „centrum” i „peryferie”, lecz tworzy układ wielu sprawczych ośrodków, w którym rozproszenie kompetencji i zinstytucjonalizowany pluralizm prowadzą do współistnienia różnych strategii i form zaangażowania zewnętrznego⁵.

W literaturze poświęconej niemieckiemu systemowi politycznemu oraz badaniom nad zarządzaniem podkreśla się, że federalizmu niemieckiego nie należy rozumieć wyłącznie jako terytorialnego podziału kompetencji, lecz jako wielopoziomowy układ współrzędzenia, oparty na negocjacji, koordynacji i wzajemnej zależności poziomów władzy. Dobrze oddaje to spostrzeżenie Renate Mayntz, że „każda hierarchia jest systemem wielopoziomowym, ale nie każdy system wielopoziomowy jest hierarchią”, co w odniesieniu do Niemiec wskazuje na zasadniczo niehierarchiczny charakter relacji między federacją a krajami związkowymi⁶. W niemieckim modelu federalnym landy nie są podporządkowanymi wykonawcami decyzji centrum, lecz konstytucyjnie umocowanymi aktorami dysponującymi własnymi kompetencjami i zdolnością oddziaływania na proces decyzyjny. Oznacza to, że **zarządzanie w Republice Federalnej opiera się nie tyle na prostym przepływie decyzji z poziomu federalnego na niższe szczeble, ile raczej na współpracy i współzależności**.

W tym sensie niemiecki model MLG należy wiązać z procesami regionalizacji i europeizacji, które od lat 70. XX wieku stopniowo przekształcały sposób myślenia o zarządzaniu publicznym i relacjach między poziomami władzy. Jak pokazuje Dietmar Braun⁷, a także Lukas Giessen i Michael Böcher, przesuwanie części polityk rozwojowych i kompetencji wykonawczych na poziom landów wymagało tworzenia nowych mechanizmów koordynacji pomiędzy różnymi szczeblami państwa⁸. Marta Balcerek-Kosiarz trafnie zauważa, że właśnie w tym kontekście niemiecki system polityczny zaczął być konceptualizowany jako układ współdziałania różnych poziomów i aktorów, ukierunkowany na zwiększanie konkurencyjności terytorialnej poprzez zintegrowane struktury *governance*⁹.

Rozwój niemieckiego MLG nie był jednak wyłącznie rezultatem zmian ustrojowych, lecz także odpowiedzią na szersze problemy legitymizacji i skuteczności państwa. Kryzys klasycznej administracji regulacyjnej oraz narastające trudności finansowe gmin w latach 80. i 90. XX stulecia wymusiły poszukiwanie nowych form zarządzania, bardziej zdecentralizowanych i opartych na szerokiej współpracy. Jak pokazują Lucyna Rajca¹⁰,

⁴ Zob.: Deutscher Bundestag, *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland* (Ustawa Zasadnicza RFN), 2022.

⁵ A. Benz, „Two Types of Multi-Level Governance: Intergovernmental Relations in German and European Union Regional Policy”, *Regional and Federal Studies* 2000, nr 10, s. 21–44.

⁶ R. Mayntz, „Multi-Level Governance: German Federalism and the European Union”, w: *Governing beyond the nation-state: Global public policy, regionalism or going local?*, (red.) C. Lankowski, The Johns Hopkins University AICGS Research Report No. 1, 1999.

⁷ D. Braun, „Multi-level governance in Germany and Switzerland”, w: *Handbook on Multi-level Governance*, (red.) H. Enderlein, S. Wälti, M. Zürn, Edward Elgar Publishing 2010, s. 168–181.

⁸ L. Giessen, M. Böcher, „Rural Governance, forestry, and the promotion of local knowledge. The case of the German rural development programme ‘Active Regions’”, *Small-Scale Forestry*, t. 8, nr 2, 2009, s. 211–230.

⁹ M. Balcerek-Kosiarz, „Multi-level governance in local governments in the Federal Republic of Germany”, *Środkowoeuropejskie Studia Polityczne*, nr 3, 2019, s. 29–41.

¹⁰ L. Rajca, „The Concept of the New Public Management and Local Government Reforms in Selected Western European Countries”, *Regional and Local Studies*, Special Issue 2010, s. 124–139.

Hellmut Wollmann¹¹, a także Sabine Kuhlmann, Jörg Bogumil i Stephan Grohs¹², przemiany te doprowadziły w Niemczech do rozwoju Nowego Modelu Sterowania (*Neues Steuerungsmodell*), który wzmacniał decentralizację, tworzenie wyspecjalizowanych jednostek zarządczych, kontraktowanie zadań oraz odróżnienie polityk lokalnych od bieżącej polityki federalnej. W efekcie niemiecki system *governance* zaczął coraz wyraźniej odchodzić od czysto biurokratycznej logiki na rzecz układu opartego na współpracy władz publicznych z aktorami społecznymi i gospodarczymi.

Na tym tle cechy niemieckiego modelu MLG można ująć w kilku wymiarach. Po pierwsze, jego podstawą pozostaje **decentralizacja i subsydiarność**, które umożliwiają podejmowanie decyzji na najbardziej adekwatnym poziomie i wzmacniają autonomię aktorów subnarodowych. Po drugie, system ten opiera się na **współpracy międzyrządowej**, instytucjonalizowanej m.in. poprzez *Bundesrat* (izbę wyższą parlamentu), konferencje ministrów poszczególnych krajów związkowych czy międzyresortowe grupy robocze¹³. Po trzecie, ważnym elementem pozostaje **sieciowy charakter governance**, obejmujący nie tylko instytucje publiczne, ale także organizacje biznesowe, środowiska akademickie i organizacje społeczne, współuczestniczące w rozwiązywaniu problemów publicznych. Po czwarte, system ten cechuje **zdolność adaptacyjna**, widoczna w reformach związanych z reunifikacją Niemiec, zmianami finansów publicznych czy dostosowaniami do ram unijnych. Po piąte wreszcie, niemiecki MLG ma wyraźny **wymiar europejski**, ponieważ landy uczestniczą bezpośrednio w strukturach i procesach unijnych, a polityki krajów związkowych pozostają pod silnym wpływem regulacji i impulsów płynących z poziomu UE¹⁴.

To właśnie dlatego niemiecki federalizm nie powinien być interpretowany jedynie jako przejrzysty i dobrze uporządkowany system podziału kompetencji. Jak pokazuje Beate Kohler-Koch, Republika Federalna funkcjonuje zarazem jako „całość” i „układ złożony”, próbując godzić autonomię regionalną z jednością państwa¹⁵. W praktyce oznacza to, że formalna klarowność ustrojowa współistnieje z wysokim stopniem złożoności instytucjonalnej, wielością punktów dostępu do procesu decyzyjnego oraz obecnością licznych aktorów zorganizowanych. System ten zwiększa inkluzywność i elastyczność, ale zarazem utrudnia osiągnięcie koherencji strategicznej.

W tym sensie MLG w kontekście niemieckim nie powinno być rozumiane wyłącznie jako opis „wielu szczebli” władzy, lecz jako rama analityczna pozwalająca uchwycić, w jaki sposób rozproszona władza wpływa na proces podejmowania decyzji, jak przebiega koordynacja między aktorami oraz jak formalna przejrzystość instytucjonalna może maskować rzeczywistą złożoność i niejednoznaczność praktyki politycznej. Właśnie ta perspektywa okazała się szczególnie użyteczna w analizie polityki zagranicznej, która w świetle Ustawy

¹¹ H. Wollmann, „Local Government Modernization in Germany: Between Incrementalism and Reform Waves”, *Public Administration*, t. 78, nr 4, 2000, s. 915-936; H. Wollmann, „Is the traditional model of municipal self-government in Germany becoming defunct?”, *German Journal of Urban Studies*, nr 1, 2002.

¹² S. Kuhlmann, J. Bogumil, S. Grohs, „Evaluating Administrative Modernization in German Local Governments: Success or Failure of the ‘New Steering Model’?”, *Public Administration Review*, t. 68, nr 5, 2008, s. 851-863, DOI: 10.1111/j.1540-6210.2008.00927.x.

¹³ R. Hrbek, „Federal Republic of Germany”, w: *Foreign Relations in Federal Countries*, (red.) H. Michelmann, t. 5, McGill-Queen’s University Press 2009, s. 142-167.

¹⁴ R. Mayntz, „Multi-Level Governance...”, dz. cyt.; M. Balcerek-Kosiarz, „Multi-level governance...”, dz. cyt.

¹⁵ B. Kohler-Koch, „The Evolution and Transformation of European Governance”, w: *The Transformation of Governance in the European Union*, (red.) B. Kohler-Koch, R. Eising, Routledge 1999.

Zasadniczej pozostaje formalnie domeną federacji, lecz **w praktyce rozwija się w gęstej sieci relacji obejmujących nie tylko rząd federalny, ale także landy, miasta, instytucje unijne oraz aktorów pozapaństwowych**. Jak pokazują moje badania, polityka Niemiec wobec Chin jest zatem nie tyle wytworem jednego centrum decyzyjnego, ile rezultatem negocjowanego porządku, w którym współlistnieją współpraca, napięcia, częściowa autonomizacja aktorów oraz mechanizmy uzgadniania stanowisk.

Jednocześnie sama koncepcja MLG, choć bardzo użyteczna jako rama nadrzędna, okazała się niewystarczająca do uchwycenia zróżnicowanych logik działania poszczególnych aktorów subpaństwowych. Pojęcia takie jak „poziom regionalny” czy „poziom lokalny” pozostają bowiem zbyt szerokie, jeśli celem analizy jest nie tylko stwierdzenie obecności danych aktorów w polityce międzynarodowej, lecz także wyjaśnienie, w jaki sposób i na jakiej podstawie aktorzy ci uzyskują sprawczość. Z tego powodu MLG zostało w monografii uzupełnione o trzy perspektywy pomocnicze.

Pierwszą z nich jest **paradyplomacja, rozumiana jako międzynarodowa aktywność podmiotów subpaństwowych, przede wszystkim regionów i jednostek federalnych**, podejmowana samodzielnie lub częściowo samodzielnie wobec partnerów zagranicznych. Koncepcja ta została rozwinięta m.in. przez Panayotisa Soldatos¹⁶, Ivo Duchacka¹⁷, a później przez Noé Cornago¹⁸, André Lecoursa¹⁹, Jorge A. Schiavona²⁰, a w środowisku polskim m.in. przez Hannę Dumałę²¹. Autorzy ci pokazali, że aktywność międzynarodowa regionów nie stanowi wyjątku od reguły państwowości, lecz trwały element współczesnych stosunków międzynarodowych. W przypadku Niemiec perspektywa paradyplomacji jest szczególnie przydatna, ponieważ pozwala uchwycić rolę landów jako aktorów dysponujących nie tylko zasobami gospodarczymi i instytucjonalnymi, lecz także określoną legitymizacją ustrojową do prowadzenia działań zewnętrznych. Dzięki temu analiza nie redukuje aktywności krajów związkowych do „lokalnej implementacji” polityki federalnej, lecz traktuje ją jako część szerszego pola polityki zagranicznej.

Drugim uzupełnieniem ramy teoretycznej jest **dyplomacja miejska, która pozwala uchwycić odmienną logikę działania miast**. W przeciwieństwie do landów miasta nie posiadają konstytucyjnie zagwarantowanych kompetencji w obszarze stosunków zewnętrznych, a mimo to coraz częściej funkcjonują jako aktywni uczestnicy relacji międzynarodowych. Literatura dotycząca *city diplomacy*, rozwijana m.in. przez Michele

¹⁶ P. Soldatos, „An Explanatory Framework for the Study of Federated States as Foreign-Policy Actors”, w: *Federalism and International Relations: The Role of Subnational Units*, (red.) H. J. Michelmann, P. Soldatos, Oxford University Press 1990, s. 34–52.

¹⁷ I. D. Duchacek, „The International Dimension of Subnational Self-Government”, *Publius: The Journal of Federalism*, t. 14, nr 4, 1984, s. 5–31; I. D. Duchacek, *Federalism and International Relations: The Role of Subnational Units*, Clarendon Press 1990.

¹⁸ N. Cornago, „On the Normalization of Sub-State Diplomacy”, *The Hague Journal of Diplomacy*, nr 5, 2010, s. 11–36.

¹⁹ A. Lecours, „Paradiplomacy: Reflections on the Foreign Policy and International Relations of Regions”, *International Negotiation*, t. 1, nr 7, 2002, s. 91–114.

²⁰ J.A. Schiavon, *Comparative Paradiplomacy*, Routledge 2018.

²¹ H. Dumała, „Region jako pojęcie nauki o stosunkach międzynarodowych”, *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sec. K: Politologia*, t. I, 1994, s. 37–45; H. Dumała, „Motywy paradyplomacji”, w: *Niepaństwowi uczestnicy stosunków międzynarodowych*, (red.) A. Pawłowska, Wydawnictwo WSPA 2010, s. 65–76; H. Dumała, „Regiony międzynarodowe w teorii i w praktyce”, w: *Regiony w stosunkach międzynarodowych*, (red.) I. Topolski, H. Dumała, A. Dumała, Wydawnictwo UMCS 2009, s. 13–30.

Acuto²², Benamina Leffela²³ i Raffaele Marchettiego²⁴, pokazuje, że miasta budują swoją sprawczość nie tyle poprzez formalne prerogatywy, ile dzięki zasobom infrastrukturalnym, gospodarczym, symbolicznym i sieciowym. Pozwala to analizować je jako aktorów pragmatycznych, ukierunkowanych na rozwiązywanie konkretnych problemów rozwojowych, gospodarczych czy logistycznych, a nie jako „miniaturowe państwa”. Włączenie tej perspektywy do analizy było konieczne, ponieważ relacje niemiecko-chińskie w istotnej mierze rozwijają się właśnie na poziomie miejskim poprzez partnerstwa, projekty infrastrukturalne, kontakty uniwersyteckie czy sieci transportowe, a więc w przestrzeni, której nie da się w pełni opisać wyłącznie za pomocą kategorii federalizmu czy polityki państwowej.

Trzecim narzędziem pomocniczym stała się **europeizacja, rozumiana jako proces oddziaływania norm, regulacji i praktyk unijnych na polityki krajowe i subkrajowe**, a także jako proces odwrotny, w którym państwa członkowskie współkształtują poziom unijny. W pracy koncepcja ta została wykorzystana przede wszystkim do uchwycenia ponadnarodowego wymiaru niemieckiej polityki wobec Chin. Literatura z zakresu europeizacji, rozwijana m.in. przez Tanję Börzel i Thomasa Rissego²⁵, oraz Paolo Graziano i Maartena P. Vinka²⁶, pokazuje, że wpływ Unii Europejskiej nie ogranicza się do formalnej implementacji prawa, lecz obejmuje także zmiany w sposobach definiowania problemów, interpretacji interesów oraz tworzenia ram strategicznych. W tym sensie europeizacja nadaje dodatkową sprawczość aktorom subpaństwowym i krajowym, ponieważ pozwala im mobilizować poziom unijny jako zasób polityczny, regulacyjny lub legitymizacyjny. W odniesieniu do Niemiec perspektywa ta jest istotna, gdyż pokazuje, że polityka wobec Chin jest współkształtowana nie tylko „od wewnątrz”, przez federalizm i pluralizm instytucjonalny, lecz także „od zewnątrz”, to znaczy przez unijne narracje i instrumenty polityczne.

Zestawienie tych czterech perspektyw – MLG jako ramy nadrzędnej oraz paradyplomacji, dyplomacji miejskiej i europeizacji jako narzędzi bardziej szczegółowych – pozwoliło uchwycić zarówno strukturę, jak i sprawczość. MLG porządkuje analizę, pokazując rozproszenie władzy i wielopoziomowość procesów decyzyjnych; paradyplomacja i dyplomacja miejska pozwalają nadać podmiotowość aktorom subpaństwowym; europeizacja natomiast ukazuje, jak poziom ponadnarodowy wpływa na ich strategię i możliwości działania. Dzięki temu polityka Niemiec wobec Chin mogła zostać ujęta nie jako jednolita linia państwa, lecz jako proces współtworzony przez zróżnicowanych aktorów działających w ramach nakładających się porządków instytucjonalnych.

Założenia badawcze

Punktem wyjścia przeprowadzonych badań jest założenie, że polityka Niemiec wobec Chin nie stanowi rezultatu jednolitej, spójnie zaprojektowanej strategii narodowej, lecz wyłania się z nakładających się, często niespójnych procesów, kształtowanych przez wielość aktorów

²² M. Acuto, *Global Cities, Governance and Diplomacy: The Urban Link*, Routledge 2013.

²³ B. Leffel, „Principles of Modern City Diplomacy and the Expanding Role of Cities in Foreign Policy”, *Journal of International Affairs* 2022, <https://jia.sipa.columbia.edu/news/principles-modern-city-diplomacy-and-expanding-role-cities-foreign-policy>.

²⁴ R. Marchetti, *City Diplomacy: From City-States to Global Cities*, University of Michigan Press 2021.

²⁵ T.A. Börzel, T. Risse, „Conceptualizing the Domestic Impact of Europe”, w: *The Politics of Europeanization*, (red.) K. Featherstone, C. Radaelli, Oxford University Press 2003, s. 57-80.

²⁶ P. Graziano, M.P. Vink (red.), *Europeanization. New Research Agendas*, Palgrave Macmillan 2007.

funkcjonujących na różnych poziomach *governance*. W takim ujęciu polityka wobec Chin nie ma charakteru liniowego ani hierarchicznego, lecz przyjmuje postać negocjowanego pola działania, w którym rozproszona władza, niejednoznaczność instytucjonalna oraz sytuacyjne uzgadnianie interesów stanowią cechy strukturalne systemu.

Konsekwencją przyjęcia tej perspektywy jest redefinicja podstawowych kategorii analitycznych, takich jak „spójność” i „fragmentacja”. W pracy nie są one traktowane jako przeciwstawne i mieralne stany polityki zagranicznej, lecz jako dynamiczne rezultaty procesów politycznych. „Spójność” rozumiana jest jako osiągnięcie selektywne i negocjowane, wymagające aktywnej koordynacji oraz uzgadniania interesów między aktorami. Może ona przyjmować różne formy – od formalnie zinstytucjonalizowanych mechanizmów współpracy, po tymczasowe porozumienia oparte na wspólnych narracjach. Jednocześnie w wielu obszarach ulega ona „fragmentacji” w wyniku napięć instytucjonalnych, asymetrii zasobów czy rozbieżnych priorytetów politycznych. „Koordynacja” nie jest w tym ujęciu neutralnym procesem administracyjnym, lecz działaniem politycznym, uwarunkowanym relacjami władzy oraz hierarchiami epistemicznymi, czyli zróżnicowanym dostępem poszczególnych aktorów do możliwości definiowania problemów, interpretowania rzeczywistości i uznawania określonych form wiedzy za eksperckie oraz legitymizowane w procesie decyzyjnym.

W celu uporządkowania analizy tak zdefiniowanego pola badawczego sformułowano zestaw **pytań badawczych**, koncentrujących się na czterech wymiarach:

1. znaczeniu ram instytucjonalnych i kompetencji prawnych dla aktywności aktorów na różnych poziomach,
2. sposobach, w jakie aktorzy subnarodowi inicjują i rozwijają własne strategie wobec Chin oraz relacjach tych działań z polityką federalną,
3. roli aktorów pozapaństwowych w kształtowaniu dyskursu i kierunków polityki,
4. wpływie Unii Europejskiej na niemiecką politykę wobec Chin i napięciach między logiką krajową a ponadnarodową.

Pytaniom tym towarzyszy zestaw hipotez o charakterze heurystycznym, które nie zostały sformułowane jako twierdzenia podlegające jednoznacznej weryfikacji empirycznej, lecz jako narzędzia analityczne pozwalające uchwycić dynamikę wielopoziomowego systemu zarządzania:

- **Hipoteza 1** zakłada, że wraz ze wzrostem autonomii instytucjonalnej aktorów subnarodowych rośnie prawdopodobieństwo prowadzenia przez nich działań wobec Chin odbiegających od strategii federalnej, co wynika przede wszystkim z ograniczonych mechanizmów koordynacji, a nie wyłącznie z konfliktu politycznego.
- **Hipoteza 2** zakłada, że kształt niemieckiej polityki wobec Chin jest determinowany nie tylko przez relacje między poziomami władzy, lecz także przez asymetrie epistemiczne, które umożliwiają wybranym grupom aktorów – zwłaszcza gospodarczych – uzyskanie nieproporcjonalnego wpływu na definiowanie „interesu strategicznego”.
- **Hipoteza 3** zakłada, że wysoki poziom partycypacji instytucjonalnej nie musi prowadzić do większej spójności polityki wobec Chin, lecz w warunkach braku jasno określonych priorytetów może sprzyjać rozproszeniu odpowiedzialności i strategicznej dyfuzji.

Przyjęte założenia badawcze zdecydowanie poszerzają **perspektywę analityczną w naukach o polityce i administracji oraz w stosunkach międzynarodowych**. Po pierwsze,

praca kwestionuje dominujące w analizie polityki zagranicznej podejście państwowcentryczne, proponując ujęcie polityki zagranicznej jako procesu wielopoziomowego, relacyjnego i współtworzonego przez zróżnicowanych aktorów. Po drugie, redefiniuje kategorię spójności polityki, odchodząc od jej traktowania jako normatywnego punktu odniesienia na rzecz analizy warunków, w jakich spójność jest konstruowana lub nieosiągnana. Po trzecie, wprowadza do analizy polityki zagranicznej wyraźne rozróżnienie między formalną strukturą instytucjonalną a rzeczywistymi mechanizmami sprawowania władzy, uwzględniając znaczenie aktorów pozapaństwowych oraz nierównomierny rozkład wpływu między nimi.

W tym sensie monografia wnosi wkład do **rozwoju nauk o polityce oraz stosunków międzynarodowych poprzez ukazanie polityki zagranicznej jako obszaru, w którym logika zarządzania wielopoziomowego nie tylko współlistnieje z tradycyjnymi mechanizmami państwowymi, lecz w istotny sposób je przekształca**. Analiza przypadku Niemiec pokazuje, że nawet w systemie postrzeganym jako instytucjonalnie stabilny i formalnie uporządkowany proces kształtowania polityki zagranicznej ma charakter rozproszony, wieloaktorski i częściowo niejednoznaczny, a jego rezultaty są efektem negocjacji i napięć między różnymi poziomami zarządzania.

W konsekwencji praca proponuje nowatorskie ujęcie analityczne, które może zostać wykorzystane do badania polityki zagranicznej także w innych państwach funkcjonujących w warunkach rosnącej złożoności instytucjonalnej i pluralizacji aktorów. Szczególne znaczenie ma tu rewizja podstawowych kategorii analitycznych, takich jak „koordynacja” czy „spójność”, które w kontekście systemów wielopoziomowych wymagają ponownego przemyślenia. W warunkach rozproszonej władzy i relacyjnego, negocjacyjnego procesu decyzyjnego nie mogą być one traktowane jako nieodłączne właściwości polityki, lecz jako rezultaty zmiennych i często kontestowanych procesów politycznych.

Tym samym **książka przyczynia się do rozwoju badań nad polityką zagraniczną poprzez integrację podejść** wywodzących się z analizy *governance* z dorobkiem nauk o polityce i stosunków międzynarodowych, oferując podejście analityczne pozwalające śledzić działania państw w sposób uwzględniający ich wewnętrzną złożoność, wielopoziomowość oraz zróżnicowanie aktorów uczestniczących w procesie decyzyjnym.

Struktura pracy

Monografia składa się z **siedmiu powiązanych ze sobą rozdziałów, które prowadzą od refleksji teoretycznej do wielowymiarowej analizy empirycznej niemieckiej polityki wobec ChRL**. Struktura pracy odzwierciedla przyjętą logikę badawczą, to jest od poziomu koncepcyjnego, przez analizę instytucjonalną, po studia przypadków ukazujące konkretne mechanizmy działania. Całość podporządkowana jest założeniu, że polityka zagraniczna w warunkach wielopoziomowego systemu zarządzania nie jest efektem jednego centrum decyzyjnego, lecz wyłania się z interakcji aktorów funkcjonujących na różnych poziomach zarządzania.

Rozdział 1 (Wprowadzenie) uzasadnia wybór RFN jako przypadku badawczego oraz formułuje główny problem badawczy, pytania i hipotezy. Wprowadza również założenia metodologiczne, w tym jakościowo zorientowane podejście *mixed-methods* oraz wykorzystanie triangulacji danych obejmującej wywiady, badania ankietowe i analizę dokumentów.

W **rozdziale 2** rozwinięto podstawy teoretyczne pracy, omawiając ewolucję podejścia *governance* w stosunkach międzynarodowych oraz przedstawiając koncepcję *multi-level governance* jako główną ramę interpretacyjną. Niemiecki system polityczny – oparty na federalizmie, rozbudowanych mechanizmach partycypacyjnych oraz silnym osadzeniu w strukturach UE – ukazany został jako przykład złożonej architektury instytucjonalnej, w której władza i sprawczość są rozproszone pomiędzy różne poziomy i aktorów. W tej części dokonano także operacjonalizacji MLG w analizie empirycznej, wskazując, w jaki sposób relacje między poziomem federalnym, regionalnym, lokalnym i unijnym oraz interakcje między aktorami państwowymi i pozapaństwowymi współkształtują politykę wobec Chin.

Analiza poziomu federalnego została rozwinięta w **rozdziale 3**, w którym badana jest rola kluczowych instytucji państwowych w kształtowaniu polityki wobec Chin, ze szczególnym uwzględnieniem interakcji między Urzędem Kanclerskim, Ministerstwem Spraw Zagranicznych oraz Ministerstwem Współpracy Gospodarczej i Rozwoju. Uwzględniono również znaczenie aktorów pozapaństwowych, głównie organizacji biznesowych, think tanków, mediów oraz chińskiej diaspory zamieszkującej RFN, które współtworzą narracje dotyczące relacji z Chinami i wpływają na proces definiowania interesu strategicznego.

Poziom regionalny stanowi przedmiot analizy w **rozdziale 4**, gdzie, wykorzystując koncepcję paradyplomacji, badana jest aktywność niemieckich landów. Na podstawie badań ankietowych oraz pogłębionej analizy przypadku pokazano, że kraje związkowe nie tylko implementują politykę federalną, lecz także rozwijają własne strategie współpracy z partnerami chińskimi. Studium przypadku Hamburga i jego długotrwałej współpracy z Szanghajem ilustruje, w jaki sposób aktorzy regionalni wykorzystują swoje kompetencje i zasoby do budowania trwałych relacji międzynarodowych.

W **rozdziale 5** analiza koncentruje się na poziomie lokalnym i roli miast w relacjach niemiecko-chińskich. Posługując się koncepcją dyplomacji miejskiej, pokazano, że miasta funkcjonują jako aktywni i strategiczni uczestnicy stosunków międzynarodowych. Wyniki badań ankietowych oraz studium przypadku Duisburga, miasta odgrywającego istotną rolę w Inicjatywie Pasa i Szlaku, ukazują, w jaki sposób lokalne interesy gospodarcze, infrastruktura logistyczna oraz powiązania transnarodowe wpływają na kształtowanie relacji z Chinami.

Perspektywa ponadnarodowa została rozwinięta w **rozdziale 6**, który koncentruje się na roli Unii Europejskiej. Perspektywa europeizacji umożliwia pokazanie, w jaki sposób Niemcy funkcjonują jednocześnie jako odbiorca i współtwórca unijnej polityki wobec Chin, szczególnie w obszarach takich jak regulacje inwestycyjne czy polityka handlowa. Studium przypadku koncernu Volkswagen pozwala uchwycić, w jaki sposób aktorzy gospodarczy działają na styku poziomu unijnego, krajowego i globalnego, negocjując sprzeczne presje regulacyjne i rynkowe.

Całość zamyka **rozdział 7 (Konkluzje)**, który stanowi syntezę przeprowadzonych badań. Na podstawie zgromadzonego materiału empirycznego pokazuje, że niemiecka polityka wobec Chin nie jest wynikiem spójnej strategii narodowej, lecz wyłania się z wielopoziomowej a często fragmentarycznej struktury zarządzania. Jednocześnie wskazuje, że choć taka fragmentacja może sprzyjać elastyczności działania, w warunkach rosnącej rywalizacji międzynarodowej może ona stanowić ograniczenie dla zdolności do formułowania długofalowej strategii.

Metody badawcze

Przyjęta strategia badawcza ma charakter głównie jakościowy, uzupełniony o komponenty ilościowe, i została zaprojektowana w sposób umożliwiający uchwycenie wielopoziomowego i relacyjnego charakteru niemieckiej polityki wobec ChRL. Ze względu na przedmiot badania obejmujący rozproszone procesy decyzyjne, interakcje między aktorami oraz znaczenie nieformalnych mechanizmów wpływu, kluczowe znaczenie miało zastosowanie triangulacji metod i źródeł danych, obejmującej wywiady pogłębione, studia przypadków, analizę dokumentów oraz badania ankietowe.

Centralnym elementem badania były **półstrukturyzowane wywiady**, których przeprowadzono łącznie 37 w okresie od maja 2018 do lipca 2025 roku. Badanie objęło szerokie spektrum aktorów uczestniczących w kształtowaniu niemieckiej polityki wobec Chin, w tym przedstawicieli administracji federalnej, instytucji Unii Europejskiej, administracji regionalnych i miejskich, a także ekspertów, przedstawicieli think tanków i organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Struktura wywiadów, obejmująca od 10 do 17 pytań, była dostosowywana do pozycji instytucjonalnej rozmówców, co umożliwiło jednocześnie zachowanie porównywalności danych oraz pogłębienie analizy poprzez pytania uzupełniające. Dodatkowo wykorzystano dwa wywiady nieustrukturyzowane, które wzbogaciły interpretację wyników.

Wywiady zostały zaprojektowane tak, aby objąć wszystkie kluczowe poziomy *governance*. Na poziomie federalnym dotyczyły one m.in. roli Urzędu Kanclerskiego, Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Ministerstwa Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, a także znaczenia aktorów pozapaństwowych w procesie kształtowania polityki wobec Chin. Na poziomie regionalnym przeprowadzono rozmowy z przedstawicielami pięciu landów (Badenia-Wirtembergia, Berlin, Hamburg, Nadrenia Północna-Westfalia, Saksonia-Anhalt), koncentrując się na ich aktywności międzynarodowej oraz relacjach z partnerami chińskimi. Na poziomie lokalnym wywiady objęły przedstawicieli administracji miejskich (w tym cytowanymi w książce reprezentantami Duisburga, Hamburga, Lipska, Magdeburga, Würzburga), a także instytucji wspierających współpracę międzynarodową miast niemieckich. Z kolei na poziomie unijnym uwzględniono perspektywę przedstawicieli Stałego Przedstawicielstwa Niemiec przy UE, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Regionów oraz ośrodków analitycznych takich jak Mercator Institute for China Studies (MERICS), German Institute for Global and Area Studies (Germ. *Leibniz-Institut für Globale und Regionale Studien*, GIGA Hamburg), German Institute for International and Security Affairs (Germ. *Stiftung Wissenschaft und Politik*, SWP) i German Council on Foreign Relations (*Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik*, DGAP). Tak szeroki dobór rozmówców umożliwił rekonstrukcję wielopoziomowej struktury aktorów oraz identyfikację mechanizmów ich wzajemnego oddziaływania.

Istotnym elementem badania były również trzy **studia przypadków**, dobrane w sposób celowy, aby uchwycić zróżnicowane konfiguracje aktorów i poziomów zarządzania w kontekście RFN. Po pierwsze, przypadek Hamburga, analizowany jako kraj związkowy, ale jednocześnie miasto-land, pozwala ująć logikę długotrwałej, zinstytucjonalizowanej współpracy regionalnej z Szanghajem. Po drugie, Duisburg stanowi przykład miasta, które dzięki swojej pozycji logistycznej i powiązaniom z Inicjatywą Pasa i Szlaku aktywnie kształtuje relacje gospodarcze z Chinami na poziomie lokalnym. Z kolei analiza koncernu

samochodowego Volkswagen, jako trzecie studium przypadku, umożliwia zbadanie roli aktora gospodarczego funkcjonującego na styku regulacji unijnych, strategii narodowych oraz globalnych uwarunkowań rynkowych. Te *case studies* zostały oparte na połączeniu danych z wywiadów, dokumentów oraz wyników badań ankietowych, co pozwoliło na ich porównywalność i osadzenie w szerszym krajobrazie analitycznym.

Analiza jakościowa została uzupełniona szeroko zakrojonym **badaniem dokumentów**, obejmującym strategie rządowe Niemiec, programy partii politycznych, umowy koalicyjne oraz raporty czołowych ośrodków analitycznych (m.in. DGAP, MERICS, GIGA Hamburg, SWP). Uwzględniono także literaturę naukową oraz dyskurs medialny, co pozwoliło na rekonstrukcję zmian w sposobach interpretowania relacji niemiecko-chińskich oraz identyfikację dominujących narracji politycznych. Szczególne znaczenie miały dokumenty i materiały zgromadzone podczas badań terenowych w instytucjach eksperckich, w tym w German Council on Foreign Relations oraz na Uniwersytecie Johanna Wolfganga Goethego we Frankfurcie nad Menem i Justusa Liebiga w Giessen, które dostarczyły wglądu w procesy kształtowania niemieckiej polityki.

Komponent ilościowy obejmował natomiast dwa **badania ankietowe** realizowane w ramach projektów Narodowego Centrum Nauki. Pierwsze z nich dotyczyło współpracy regionów europejskich z Chinami i objęło niemieckie landy na poziomie NUTS-1 (odpowiedziało 8 z 16 krajów związkowych, poziom zwrotności: 50%). Drugie badanie koncentrowało się na aktywności miast i zostało przeprowadzone wśród 126 niemieckich miast powyżej 50 tys. mieszkańców, z których odpowiedzi udzieliło 79 (poziom zwrotności: 62,7%). Kwestionariusze obejmowały szczegółowe pytania dotyczące zakresu współpracy z partnerami chińskimi, jej form, inicjatorów, poziomu formalizacji, postrzeganych korzyści i barier, oraz kwestii koordynacji tych relacji z aktorami na innych poziomach władzy.

Dane ilościowe nie były wykorzystywane do testowania hipotez w sensie statystycznym, lecz pełniły funkcję deskryptywną i eksploracyjną, umożliwiając identyfikację wzorców współpracy oraz zróżnicowania aktywności aktorów subnarodowych. Stanowiły one punkt wyjścia do pogłębionych analiz jakościowych oraz pozwoliły na osadzenie studiów przypadków w szerszym kontekście empirycznym.

Zastosowanie tak zaprojektowanej strategii badawczej umożliwiło uchwycenie procesów, które pozostają niewidoczne w analizach opartych wyłącznie na danych ilościowych lub na poziomie państwa. W szczególności pozwoliło na rekonstrukcję mechanizmów koordynacji i napięć między poziomami *governance*, identyfikację roli aktorów pozapaństwowych oraz analizę sposobów, w jakie różne podmioty definiują i negocjują znaczenie relacji z Chinami. W tym sensie przyjęte podejście metodologiczne stanowi integralną część wkładu pracy, umożliwiając analizę polityki zagranicznej jako procesu osadzonego w złożonych konfiguracjach instytucjonalnych.

Kluczowe ustalenia badawcze

Jednym z głównych ustaleń pracy jest pokazanie, że niemiecki federalizm oraz rozbudowane mechanizmy partycypacji instytucjonalnej tworzą wielośrodkowy system oddziaływania na politykę zagraniczną. Landy i miasta nie są jedynie wykonawcami polityki federalnej, lecz aktywnie rozwijają własne relacje gospodarcze, naukowe i polityczne z partnerami chińskimi, korzystając przy tym z potencjału lokalnych przedsiębiorstw, środowisk

akademickich, instytucji badawczych oraz sieci współpracy tworzonych pomiędzy samorządem, biznesem i nauką (tzw. *triple helix*). Na podstawie triangulacji danych (badania ankietowe, wywiady, analiza dokumentów i stron internetowych) okazało się, że aż **15 z 16 krajów związkowych posiada formalne partnerstwa z chińskimi prowincjami** (niektóre landy utrzymują nawet trzy partnerstwa; wyjątek stanowi Meklemburgia-Pomorze Przednie), a główne obszary współpracy obejmują relacje gospodarcze, ochronę środowiska naturalnego, wymianę akademicką oraz badania naukowe. Szczególnie aktywne pozostają landy silnie zorientowane eksportowo, takie jak Badenia-Wirtembergia czy Bawaria, rozwijające współpracę zgodnie ze swoimi specjalizacjami gospodarczymi i technologicznymi. Wiele krajów związkowych utrzymuje ponadto własne przedstawicielstwa w Chinach, rozwijając zdecentralizowane formy dyplomacji gospodarczej.

Dużą skalę zaangażowania zaobserwowano również na poziomie miejskim. Spośród 126 przeanalizowanych **niemieckich miast (powyżej 50.000 mieszkańców) aż 61 posiada formalne partnerstwa z miastami w ChRL**, przy czym wiele z nich utrzymuje relacje z więcej niż jednym partnerem chińskim, a niektóre nawet z czterema miastami. Dla **ponad 40% niemieckich miast współpraca z partnerami chińskimi należy do najważniejszych relacji międzynarodowych** (na podstawie danych ankietowych; najwyższy wynik spośród wszystkich państw UE objętych badaniem NCN). Główne osie współpracy obejmują *ex aequo* kwestie gospodarcze oraz współpracę kulturalną, a następnie edukację, współpracę akademicką, sport i turystykę. Badania pokazały również duże znaczenie kontaktów osobistych, wizyt samorządowych oraz indywidualnych inicjatyw lokalnych liderów politycznych i gospodarczych.

Analiza ukazała ponadto istotny wpływ poziomu unijnego na rozwój relacji niemiecko-chińskich. **Współpraca rozwijana przez kraje związkowe i miasta jest coraz silniej kształtowana przez procesy europeizacji polityki wobec Chin**, unijne strategie bezpieczeństwa gospodarczego oraz rosnącą debatę dotyczącą ograniczania zależności ekonomicznych od Chin (tzw. *de-risking*). W praktyce prowadzi to zarówno do poszerzenia możliwości współpracy międzynarodowej, jak i do napięć wynikających z rozproszenia kompetencji.

Badanie wykazało jednocześnie **bardzo ograniczony poziom koordynacji pomiędzy poszczególnymi poziomami governance**. O ile współpraca horyzontalna pomiędzy miastami lub landami funkcjonuje relatywnie sprawnie, o tyle kontakty i wymiana informacji z poziomem federalnym oraz europejskim pozostają fragmentaryczne i niesystemowe. W praktyce wiele inicjatyw rozwijanych jest równolegle, bez wspólnej strategii i trwałych mechanizmów współpracy oraz wymiany wiedzy. W trakcie badań przedstawiciele aktorów subnarodowych wielokrotnie podkreślali zresztą **potrzebę stworzenia bardziej przejrzystego systemu konsultacji i wsparcia**, swoistego *one stop shop*, który umożliwiałby uzyskanie informacji, ekspertyz oraz pomocy od władz federalnych i europejskich w bardziej wymagających politycznie i gospodarczo sytuacjach związanych ze współpracą z partnerami chińskimi.

Praca wnosi również **wkład teoretyczny poprzez połączenie perspektywy MLG, paradyploacji, dyplomacji miejskiej i europeizacji w analizie polityki zagranicznej państwa federalnego**. Zastosowane podejście pozwala lepiej uchwycić procesy rozproszenia władzy, współzależności instytucjonalnych oraz rosnącą rolę aktorów pozapaństwowych w

stosunkach międzynarodowych. Monografia wypełnia tym samym **lukę badawczą dotyczącą subnarodowego wymiaru niemieckiej polityki wobec Chin**, słabo dotąd obecnego w literaturze zdominowanej przez perspektywę państwowcentryczną. Uzyskane wyniki mogą stanowić punkt odniesienia dla dalszych badań nad polityką zagraniczną państw federalnych, relacjami UE–Chiny oraz funkcjonowaniem aktorów subnarodowych w warunkach rosnącej rywalizacji geopolitycznej.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

5.1 Charakterystyka dorobku publikacyjnego

Mój dorobek naukowy mieści się w obszarze nauk o polityce i administracji oraz w obszarze stosunków międzynarodowych. Poza wskazanym i omówionym powyżej głównym osiągnięciem, na dorobek naukowy składają się monografie, książki pod redakcją, artykuły opublikowane w krajowych i międzynarodowych czasopismach naukowych oraz rozdziały w pracach zbiorowych. Przed uzyskaniem stopnia doktora opublikowałam sześć artykułów naukowych oraz pięć rozdziałów w pracach zbiorowych i rocznikach naukowych. Dwie z tych publikacji ukazały się w języku niemieckim, pozostałe w języku polskim. Po uzyskaniu stopnia doktora opublikowałam natomiast dwie monografie (nie licząc książki opisanej w punkcie 4 autoreferatu; autorską i współautorską), redagowałam pięć książek naukowych, opublikowałam cztery artykuły w czasopismach międzynarodowych, sześć artykułów w polskich czasopismach naukowych oraz 19 rozdziałów w książkach naukowych. Dorobek publikacyjny obejmuje teksty opublikowane zarówno w języku polskim, jak i angielskim.

Punktem wyjścia w moich rozważaniach naukowych były badania nad polityką Niemiec oraz procesem integracji europejskiej, w szczególności nad relacjami francusko-niemieckimi i rolą RFN w Unii Europejskiej. Z czasem zainteresowania te zostały rozszerzone o problematykę relacji Niemiec i Unii Europejskiej z Chinami oraz szerzej – z Azją, zwłaszcza w kontekście rosnącego znaczenia Chin w polityce światowej i europejskiej. Analizy te stopniowo prowadziły mnie do pytań o rzeczywiste mechanizmy kształtowania polityki zagranicznej w warunkach coraz większej złożoności instytucjonalnej, rozproszenia kompetencji oraz aktywności aktorów funkcjonujących poza poziomem państwowym. W rezultacie centralne miejsce w moich najnowszych badaniach zajęły zagadnienia związane z wielopoziomowym zarządzaniem, paradyplomacją oraz dyplomacją miejską. Całość mojego dorobku naukowego można zatem podzielić na trzy główne obszary badawcze:

- badania nad polityką Niemiec oraz integracją europejską,
- badania nad relacjami Niemiec i Unii Europejskiej z Chinami i Azją,
- badania nad paradyplomacją, dyplomacją miast i wielopoziomowym zarządzaniem w stosunkach międzynarodowych.

Badania nad polityką Niemiec oraz integracją europejską

Pierwszy nurt moich zainteresowań badawczych jest bezpośrednio związany zarówno z ukończonymi studiami, jak i wieloletnią pracą w Katedrze Badań Niemcoznawczych UŁ. Prowadzone przeze mnie badania odnoszą się przede wszystkim do relacji francusko-niemieckich,

polityki Niemiec wobec integracji europejskiej oraz ewolucji pozycji RFN w Europie po zakończeniu zimnej wojny.

Najważniejszym osiągnięciem badawczym w tym obszarze jest monografia autorska pt. ***Francja i Niemcy w procesie integracji europejskiej w latach 1992–2007***, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017, ss. 592, ISBN 978-83-8088-540-0. Książka stanowi wielowymiarową analizę znaczenia tandemu francusko-niemieckiego dla rozwoju integracji europejskiej po podpisaniu Traktatu z Maastricht. W monografii analizuję zarówno obszary współpracy, jak i napięcia występujące pomiędzy Berlinem i Paryżem w odniesieniu do najważniejszych procesów integracyjnych, takich jak rozwój Unii Gospodarczej i Walutowej, reformy instytucjonalne, rozszerzenie UE czy rozwój Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa. Szczególną uwagę poświęcam także zmianie pozycji Niemiec w Europie – od państwa ostrożnego politycznie do jednego z głównych liderów integracji europejskiej.

Problematyka europejska i niemiecka rozwijana jest również w publikacjach zbiorowych oraz artykułach naukowych. Ważnym elementem tego nurtu badawczego jest współredakcja z Ernestem Kuczyńskim tomu ***25 lat niemieckiego zjednoczenia. Bilans ćwierćwiecza***, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017, ss. 227, ISBN 978-83-8088-839-5, e-ISBN 978-83-8088-840-1, poświęconego politycznym, społecznym i gospodarczym konsekwencjom zjednoczenia Niemiec. W tym tomie znajduje się także mój autorski rozdział ***Trudne przywództwo w Europie. O roli RFN we Wspólnocie Europejskiej*** (s. 69-85), dotyczący rosnącej odpowiedzialności Niemiec za procesy integracyjne w okresie kolejnych kryzysów europejskich.

Istotnym elementem dorobku w tym obszarze jest także współredakcja książki ze Stanisławem Kosmyńką i Małgorzatą Pietrasiak pt. ***Badanie polityki zagranicznej państwa. Wymiar europejski***, Wydawnictwo Rambler, Warszawa 2017, ss. 340, ISBN: 9788362751600. Publikacja stanowi próbę wieloaspektowego ujęcia problematyki badania polityki zagranicznej, łącząc refleksję teoretyczną z analizą konkretnych przypadków osadzonych w kontekście europejskim. Struktura książki obejmuje trzy zasadnicze części: pierwszą poświęconą wybranym elementom analizy polityki zagranicznej Polski (m.in. roli dyplomacji samorządowej, mediów czy dyplomacji edukacyjnej), drugą koncentrującą się na europejskich uwarunkowaniach i instrumentach polityki zagranicznej, w tym funkcjonowaniu WPZiB UE oraz dyplomacji publicznej, oraz trzecią, odnoszącą się do specyfiki polityki zagranicznej Federacji Rosyjskiej.

Do ważniejszych publikacji rozwijających pierwszy nurt badawczy należą również artykuły i rozdziały poświęcone roli Niemiec w integracji europejskiej oraz polityce europejskiej Berlina, m.in.: ***Wspólna Polityka Zagraniczna, Bezpieczeństwa i Obrony z perspektywy Berlina – o zaangażowaniu Niemiec w proces wzmacniania politycznej roli Europy***, „Bezpieczeństwo. Teoria i praktyka”, Kwartalnik Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, nr 1 (XXVI), 2017, s. 67-81; ponadto ***Polityka Niemiec na rozdrożu? Europejskiej wyzwania Niemiec w XXI wieku***, w: T. Kubin, M. Stolarczyk (red.), ***Kryzysy w Unii Europejskiej w drugiej dekadzie XXI wieku. Uwarunkowania - przebieg - implikacje***, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2018, s. 374-395; oraz ***Niemiecko-francuski duet po wyborach w 2017 roku - szanse i wyzwania dla Europy***, w: A. Kruk, H. Wyligala (red.), ***Wybory w Niemczech w 2017 roku z perspektywy politologicznej***, Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław 2018, s. 175-187, ISBN 978-83-7977-368-8.

Prowadzone przeze mnie badania pozwoliły na analizę ewolucji niemieckiej polityki europejskiej w warunkach kolejnych kryzysów politycznych i gospodarczych oraz pokazały rosnące znaczenie Niemiec jako państwa współkształtującego kierunki rozwoju UE.

Badania nad relacjami Niemiec i Unii Europejskiej z Chinami oraz Azją

Drugi nurt moich zainteresowań badawczych koncentruje się wokół relacji Niemiec oraz Unii Europejskiej z ChRL, a także szerzej – z państwami Azji. Badania te stanowią naturalną kontynuację wcześniejszych analiz dotyczących polityki Niemiec i integracji europejskiej, jednak zostały poszerzone o wymiar azjatycki, kwestie geopolityczne oraz problematykę relacji gospodarczych i strategicznych pomiędzy Europą a Azją. Szczególne miejsce w prowadzonych przeze mnie badaniach zajmuje polityka Niemiec wobec Chin, rozwój Inicjatywy Pasa i Szlaku, a także wpływ rosnącej pozycji Chin na politykę europejską i globalną.

Jednym z pierwszych efektów rozwijania tego nurtu badawczego stała się redakcja książki razem z Magdaleną Marczuk-Karbownik, pt. *Stany Zjednoczone – Chiny: w stronę dwubiegowości?*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017, ss. 218, e-ISBN 978-83-8088-970-5, poświęconej rosnącej rywalizacji amerykańsko-chińskiej oraz jej konsekwencjom dla systemu międzynarodowego. Publikacja ta stanowiła punkt wyjścia do dalszych analiz dotyczących miejsca Europy w zmieniającym się układzie sił międzynarodowych.

W kolejnych latach koncentrowałam się przede wszystkim na badaniach dotyczących polityki Niemiec wobec Chin oraz niemieckiego spojrzenia na rozwój Inicjatywy Pasa i Szlaku. Problematyka ta została rozwinięta m.in. w publikacjach opisujących niemieckie postrzeganie aktywności Chin w Europie Środkowej i Wschodniej, napięcia pomiędzy współpracą gospodarczą a obawami politycznymi oraz wpływ chińskiej ekspansji gospodarczej na spójność polityki europejskiej. W tym kontekście chcę wymienić przede wszystkim artykuł *Współpraca Chin z krajami Europy Środkowej i Wschodniej w ramach inicjatywy 16+1 – perspektywa niemiecka*, „Przegląd Zachodni” nr 2, 2018, s. 175-192, ISSN 0033-24-37; oraz artykuł *Chinese Belt and Road Initiative – the perspective of the Federal Republic of Germany*, „Yearbook of European Integration”, nr 12, 2018, s. 95-111, ISSN 1899-6256.

Ważnym elementem prowadzonych badań stała się analiza stanowiska niemieckich elit politycznych, środowisk gospodarczych oraz mediów wobec rosnącej obecności Chin w Europie, przedstawiona w rozdziale *Germany's Attitude Towards the Belt and Road Initiative: The Impact of Non-state Actors on German Foreign Policy Towards China*, w: P.A.B. Duarte and F. B. S. José Leandro (red.): *The Belt and Road Initiative. An Old Archetype of a New Development Model*, Springer, Singapore 2020, s. 433-457, e-ISBN 978-981-15-2564-3, ISBN 978-981-15-2563-6, [DOI:10.1007/978-981-15-2564-3_18](https://doi.org/10.1007/978-981-15-2564-3_18). Istotnym rozwinięciem tego nurtu są również badania dotyczące znaczenia aktorów gospodarczych i grup interesu w kształtowaniu polityki Niemiec wobec Chin. Problematyka ta została podjęta m.in. w artykule *Interest groups in shaping Germany's foreign policy towards China*, „Przegląd Zachodni” nr 3, 2023, s. 35-69, ISSN 0033-24-37, [DOI:10.60972/PZ.2023.3.35](https://doi.org/10.60972/PZ.2023.3.35), w którym opisałam wpływ niemieckiego biznesu, organizacji gospodarczych oraz środowisk eksperckich na rozwój relacji niemiecko-chińskich. Tekst jest prezentacją rezultatów badań jakie prowadziłam w ramach

grantu naukowego finansowanego ze środków Funduszu Rozwoju Naukowego WSMiP UŁ, pt. „Grupy interesu w kształtowaniu polityki zagranicznej RFN względem Chin”.

Elementem dorobku w tym obszarze jest także redakcja książki *Rethinking Asia in World Politics*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2023, ss. 324, ISBN: 978-83-8331-310-8, [DOI:10.18778/8331-310-8](https://doi.org/10.18778/8331-310-8). Tom, obejmujący 16 rozdziałów przygotowanych przez międzynarodowe grono badaczy, stanowi wieloaspektową analizę rosnącej roli Azji w polityce światowej oraz próbę reinterpretacji jej miejsca w zmieniającym się porządku międzynarodowym. Publikacja ukazuje transformację regionu, od peryferyjnego uczestnika systemu międzynarodowego do jednego z jego głównych centrów sprawczości, koncentrując się na rosnącej potęgze gospodarczej i militarnej państw azjatyckich oraz wynikającej z niej intensyfikacji rywalizacji geopolitycznej.

Do tego nurtu badawczego częściowo zaliczyć można także współautorską monografię *City Diplomacy and the European Union Policy towards China*, Routledge, London 2026, ss. 180, ISBN 9781041170693, [DOI:10.4324/9781003711377](https://doi.org/10.4324/9781003711377), przygotowaną wspólnie z Tomaszem Kamińskim, Małgorzatą Karpińską-Krakowiak i Michałem Gzikim. Publikacja stanowi pogłębioną analizę roli miast w kształtowaniu polityki Unii Europejskiej wobec Chin i jest efektem realizacji projektu NCN OPUS 17 „The Role of Cities in the European Union’s Policy towards China”. Punktem wyjścia jest założenie o wielopoziomowym charakterze polityki zagranicznej UE oraz rosnącej roli aktorów lokalnych w relacjach międzynarodowych. Analiza pokazuje, że miasta funkcjonują nie tylko jako wykonawcy polityk wyższych szczebli, lecz także jako aktywni uczestnicy współpracy międzynarodowej, rozwijający relacje gospodarcze, akademickie i społeczne z partnerami chińskimi. Książka ta łączy badania nad polityką UE wobec Chin z analizą działań miast europejskich, stanowiąc tym samym pomost pomiędzy moimi zainteresowaniami naukowymi.

Badania nad paradyplomacją, dyplomacją miast i wielopoziomowym zarządzaniem

Trzeci, obecnie najintensywniej rozwijany nurt moich badań koncentruje się wokół problematyki paradyplomacji, dyplomacji miejskiej oraz wielopoziomowego zarządzania w stosunkach międzynarodowych. Szczególne znaczenie w prowadzonych przeze mnie badaniach zajmuje analiza wpływu aktorów subpaństwowych na politykę zagraniczną, relacje między różnymi poziomami *governance* oraz rosnąca rola miast i regionów w globalnym systemie politycznym.

Najważniejszym osiągnięciem naukowym w tym obszarze jest współredakcja książki *The Routledge Handbook of Paradiplomacy*, Routledge, London 2026, ss. 544, ISBN 9781032995090, [DOI:10.4324/9781003608684](https://doi.org/10.4324/9781003608684), przygotowanej wspólnie z Jorge A. Schiavonem, Tomaszem Kamińskim oraz Rafaellem Velázquez Floresem. Publikacja ta stanowi efekt ponad dwuletniej, intensywnej współpracy międzynarodowego zespołu liczącego przeszło 60 autorów, reprezentujących czołowe ośrodki badawcze zajmujące się dyplomacją miejską i paradyplomacją. Obejmuje 50 rozdziałów, oferując najbardziej kompleksowe jak dotąd ujęcie teoretyczne, metodologiczne i empiryczne problematyki paradyplomacji – od refleksji konceptualnej i rozwoju narzędzi badawczych, po szeroki wachlarz studiów przypadków z różnych kontynentów. W książce tej znalazł się także mój rozdział, zatytułowany *Paradiplomacy in Germany* (s. 284–293, [DOI:10.4324/9781003608684-37](https://doi.org/10.4324/9781003608684-37)), przedstawiający

syntetyczne ujęcie paradyplomacji w Niemczech oraz jej znaczenie dla polityki zagranicznej RFN. Rozdział ten stanowi podsumowanie i uporządkowanie moich dotychczasowych badań nad rolą niemieckich aktorów subnarodowych w stosunkach międzynarodowych.

Ważnym punktem w moim dorobku są ponadto publikacje dotyczące wpływu paradyplomacji na politykę zagraniczną Unii Europejskiej. Kluczowym tekstem jest napisany wspólnie z Tomaszem Kamińskim artykuł *Paradiplomacy and its Impact on the EU Foreign Policy*, „Journal of Contemporary European Research”, tom 18, nr 1, 2022, ss. 48–66, [DOI:10.30950/jcer.v18i1.1223](https://doi.org/10.30950/jcer.v18i1.1223) (liczba punktów: 70; Impact Factor: 0.6), który jest efektem wspomnianego projektu NCN pt. „The Role of Cities in the European Union’s Policy towards China”. Jest to obecnie najczęściej cytowana publikacja w moim dorobku (36 cytowań w Google Scholar; stan na 26 maja 2026), stanowiąca systematyczne ujęcie wpływu paradyplomacji na politykę zagraniczną Unii Europejskiej. Artykuł ten ma istotne znaczenie teoretyczne, gdyż wpisuje aktywność aktorów subnarodowych w główny nurt badań nad europejskim zarządzaniem, pokazując, że regiony i miasta nie tylko uzupełniają działania państw członkowskich, lecz mogą realnie współkształtować kierunki polityki zewnętrznej UE. W tekście tym, na podstawie badań empirycznych, konstruujemy matrycę zachowań miast europejskich, identyfikując cztery podstawowe role, jakie mogą one odgrywać w relacjach zewnętrznych: *trouble-maker* (aktor problematyzujący, kwestionujący dominujące kierunki polityki), *deal broker* (pośrednik i mediator w relacjach międzynarodowych), *contributor* (aktor wspierający i współrealizujący politykę wyższego szczebla), oraz *antenna* (podmiot dostarczający informacji i sygnalizujący zmiany w otoczeniu międzynarodowym). Zastosowanie tej typologii pozwala nie tylko uchwycić zróżnicowanie strategii miast w relacjach z partnerami międzynarodowymi, lecz także pokazać, w jaki sposób ich działania przekładają się na kształtowanie polityki Unii Europejskiej, na przykład względem Chin – od wzmacniania istniejących kierunków współpracy po ich redefiniowanie lub problematyzowanie. Zagadnienie znaczenia paradyplomacji dla kształtowania aktywności międzynarodowych UE podnoszę z Tomaszem Kamińskim także w rozdziale *How to Use Paradiplomacy in EU Foreign Policymaking? Opportunities, Mechanisms, Limitations*, w: *The EU in a Globalized World*, T. Hoerber, A. Bohas, S. Valdemarin (red.), Routledge, London 2024, s. 152-170, [DOI:10.4324/9781003326083-10](https://doi.org/10.4324/9781003326083-10).

Szczególne miejsce w moim dorobku zajmuje artykuł wydany w prestiżowym czasopiśmie „JCMS – Journal of Common Market Studies”, przygotowany wspólnie z Tomaszem Kamińskim i Michałem Gzikim, *Cities as Actors in the EU Policy towards China*, tom 63, nr 1, 2025, s. 51–70, [DOI:10.1111/jcms.13577](https://doi.org/10.1111/jcms.13577) (liczba punktów: 140; Impact Factor: 3.3). Tekst także jest efektem projektu NCN. Artykuł stanowi jedno z najbardziej kompleksowych opracowań empirycznych dotyczących roli miast w polityce Unii Europejskiej wobec Chin. Opierając się na szeroko zakrojonym badaniu miast europejskich, który został uzupełniony wywiadami z przedstawicielami instytucji unijnych i władz lokalnych, tekst ten ukazuje skalę i różnorodność współpracy miejskiej z partnerami chińskimi, jednocześnie diagnozując jej strukturalne niedopasowanie do wyższych poziomów zarządzania. Kluczowym wkładem artykułu jest wykazanie, że polityka UE wobec Chin powinna być analizowana i projektowana jako system trójpoziomowy, obejmujący poziom unijny, państwowy oraz subnarodowy, co podważa dominujące ujęcia oparte na logice *two-level game*. Jednocześnie artykuł rozwija autorską konceptualizację ról miast (m.in. jako *contributors* czy *antennas*),

wskazując na ich zdolność do bycia nośnikami europejskich norm i praktyk w relacjach z Chinami.

Jednym z kluczowych obszarów moich badań pozostaje współpraca niemieckich miast z partnerami chińskimi, analizowana zarówno z perspektywy gospodarczej, jak i politycznej. Problematyka ta została rozwinięta w artykule *Cooperation of German Cities with Chinese Partners and its Importance for Germany's Foreign Policy*, "Sprawy Międzynarodowe": *Powrót miast. Miasta przyszłości*, tom 74, nr 1, 2021, s. 119-151, DOI:[10.35757/SM.2021.74.1.06](https://doi.org/10.35757/SM.2021.74.1.06). Tekst ten, oparty na badaniu ankietowym przeprowadzonym wśród 79 niemieckich miast oraz uzupełnionym analizą jakościową, rekonstruuje skalę i charakter współpracy niemiecko-chińskiej na poziomie lokalnym. Jednocześnie artykuł ukazuje ograniczoną koordynację z poziomem federalnym oraz niewielkie postrzegane przełożenie działań miast na politykę państwa i UE, co prowadzi do wniosku, że miasta funkcjonują jako „ukryta zdolność” niemieckiej polityki zagranicznej – podtrzymując relacje międzynarodowe w obszarach *low politics* i pełniąc rolę wczesnego systemu sygnalizowania zmian w otoczeniu międzynarodowym.

W nurcie badań nad paradyplomacją utrzymany jest także artykuł *German Multi-Level Relations with Superpowers. A Comparison of Subnational Cooperation with American and Chinese Partners*, "German Politics" 2025 (online first), DOI:[10.1080/09644008.2025.2461754](https://doi.org/10.1080/09644008.2025.2461754) (liczba punktów: 70; Impact Factor: 2.1), napisany wspólnie z Tomaszem Kamińskim i Marcinem Frenklem. Badania opublikowane w tym tekście są wynikiem projektu zespołowego, finansowanego ze środków Funduszu Rozwoju Naukowego WSMiP UŁ, pt. „Uwarunkowania współpracy miast i regionów niemieckich z partnerami amerykańskimi”, którego byłam kierowniczką. W publikacji tej pokazujemy znaczenie miast w relacjach Niemiec z dwoma kluczowymi partnerami globalnymi, to jest Stanami Zjednoczonymi i Chinami. Tekst ten wnosi istotny wkład empiryczny, opierając się na triangulacji danych (badania ankietowe, wywiady oraz analiza materiałów instytucjonalnych), co pozwala uchwycić zróżnicowane wzorce współpracy subnarodowej. Artykuł pokazuje, że mimo rozbudowanej sieci kontaktów miast z partnerami amerykańskimi i chińskimi, relacje te pozostają w dużej mierze słabo skoordynowane z poziomem krajowym i unijnym, co prowadzi do fragmentaryzacji działań i ogranicza ich potencjał strategiczny. Jednocześnie wskazujemy, że w warunkach współczesnego, „multiplexowego” porządku międzynarodowego (określenie Amitav Acharya) aktywność miast staje się istotnym, choć niedostatecznie wykorzystanym elementem polityki zagranicznej państwa.

Uzupełnieniem prowadzonych przeze mnie badań nad paradyplomacją oraz dyplomacją miejską była również działalność redakcyjna związana z rozwijaniem tego pola badawczego. Elementem mojego dorobku jest współredagowanie (wspólnie z Tomaszem Kamińskim) dwóch zeszytów czasopisma *TIP – Trabajos de Investigación en Paradiplomacia: Paradiplomacy Worldwide. Vol. 1. Theoretical Approaches* oraz *Paradiplomacy Worldwide. Vol. 2. Practical Approaches*, „TIP”, Year 14, No 1, 2025, Buenos Aires, ISSN: 1853-9939. Do pełnienia funkcji *guest editor* zostałam zaproszona przez środowisko paradiplomacia.org od lat rozwijające badania nad dyplomacją samorządową, szczególnie w Ameryce Łacińskiej. Oba zeszyty mają komplementarny charakter – pierwszy koncentruje się na ujęciach teoretycznych i metodologicznych, natomiast drugi prezentuje studia przypadków oraz praktyczne doświadczenia aktorów subnarodowych z różnych regionów świata. Publikacje te

stanowią próbę połączenia refleksji konceptualnej z analizą praktycznych mechanizmów funkcjonowania paradyplomacji i pokazują wyraźnie globalny charakter tego pola badawczego.

Sumaryczny Impact Factor wszystkich moich recenzowanych artykułów (wydanych po doktoracie) w czasopiśmie naukowych wynosi **6,7**, suma punktów MEiN wynosi **1733**, w tym za artykuły z czasopism: 458 punktów, książki: 820, rozdziały z monografii: 455. **Łączna liczba cytowań** wszystkich prac indeksowanych w Google Scholar **wynosi 137** (stan na 26 maja 2026). Łącznie moje teksty tworzą spójny korpus badawczy, który odzwierciedla ewolucję zainteresowań naukowych od problematyki europejskiej i niemcoznawczej ku analizie relacji niemiecko-chińskich, oraz konsekwentnie rozwijane badania nad polityką zagraniczną w ujęciu wielopoziomowym, ze szczególnym uwzględnieniem roli aktorów subnarodowych i pozapaństwowych.

5.2 Główne projekty badawcze i charakterystyka działalności naukowo-badawczej

Charakter prowadzonych przeze mnie projektów badawczych pozostaje ściśle związany z trzema głównymi nurtami moich zainteresowań naukowych: badaniami nad polityką Niemiec i integracją europejską, analizami relacji Niemiec oraz UE z Chinami i Azją, a także badaniami nad paradyplomacją, dyplomacją miejską oraz MLG. Realizowane przeze mnie projekty – zarówno indywidualne, jak i zespołowe – pozwalały stopniowo rozwijać kolejne obszary badawcze oraz pogłębiać perspektywę analityczną dotyczącą współczesnej polityki międzynarodowej.

Pierwszy etap mojej aktywności projektowej związany był z badaniami nad integracją europejską oraz relacjami francusko-niemieckimi. Duże znaczenie miał projekt realizowany w latach 2015-2016 **„Rola Alfreda Grossera w procesie porozumienia i pojednania francusko-niemieckiego po II wojnie światowej”** (grant w ramach dotacji celowej na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców, kod projektu B1412000000770.02, nr projektu 1380). Badania te pozwoliły na analizę procesów pojednania francusko-niemieckiego jako jednego z fundamentów integracji europejskiej oraz stanowiły punkt wyjścia do dalszych studiów nad rolą Niemiec w Europie i ich polityką zagraniczną.

Kolejny etap mojej działalności badawczej związany był z analizą relacji Niemiec z Chinami oraz badaniem polityki zagranicznej w warunkach rosnącej złożoności instytucjonalnej. W latach 2020–2022 kierowałam projektem **„Grupy interesu w kształtowaniu polityki zagranicznej RFN względem Chin”** (konkurs na indywidualne granty badawcze w ramach Funduszu Rozwoju Naukowego WSMiP UŁ). Celem projektu było zbadanie roli aktorów pozapaństwowych, przede wszystkim środowisk biznesowych, think tanków oraz organizacji społecznych, w procesie definiowania interesu strategicznego Niemiec wobec Chin. Projekt opierał się na analizie dokumentów oraz wywiadach eksperckich i pozwolił na pogłębienie badań nad nieformalnymi mechanizmami wpływu w polityce zagranicznej.

Ważnym elementem rozwijania badań nad relacjami UE–Chiny była również moja działalność jako wykonawczynie w projekcie NCN OPUS 17 **„The Role of Cities in the European Union’s Policy towards China”** (nr wniosku 2019/33/B/HS5/01272; kierownik: dr hab. Tomasz Kamiński, prof. UŁ). Projekt stanowił jedno z pierwszych tak szeroko

zakrojonych badań nad dyplomacją miejską w kontekście relacji UE–Chiny i opierał się na badaniach ankietowych prowadzonych wśród miast europejskich oraz wywiadach z przedstawicielami administracji publicznej i instytucji unijnych. Efekty projektu znalazły odzwierciedlenie w licznych publikacjach naukowych, w tym w monografii *City Diplomacy and the European Union Policy towards China* (Routledge, 2026). Wyniki badań prezentowane były również podczas spotkania eksperckiego z udziałem przedstawicieli Departamentu Stanu USA, zorganizowanego przez Misję Stanów Zjednoczonych przy Unii Europejskiej w dniu 14 grudnia 2022 roku.

Najbardziej aktualny etap mojej działalności projektowej związany jest z badaniami nad relacjami subnarodowymi. W latach 2023–2024 kierowałam zespołowym projektem badawczym **„Uwarunkowania współpracy miast i regionów niemieckich z partnerami amerykańskimi”** (konkurs na zespołowe granty badawcze w ramach Funduszu Rozwoju Naukowego WSMiP UŁ), którego celem było porównanie relacji utrzymywanych przez niemieckie miasta i regiony z partnerami w Stanach Zjednoczonych i Chinach. Projekt rozwijał perspektywę *multi-level governance* oraz pozwolił uchwycić różnice w logice współpracy subnarodowej w zależności od kontekstu geopolitycznego.

Obecnie (2026–2027) realizuję autorski projekt badawczy **„Miasta w sieci. Mechanizmy trwałości i zmiany w europejskich sieciach miejskich”** (konkurs na indywidualne granty badawcze w ramach Funduszu Rozwoju Naukowego WSMiP UŁ). Projekt koncentruje się na analizie funkcjonowania międzynarodowych sieci miast jako struktur współpracy o charakterze niehierarchicznym oraz identyfikacji czynników wpływających na trwałość członkostwa miast w sieciach międzynarodowych. W badaniach wykorzystuję m.in. analizę danych dotyczących uczestnictwa miast w sieciach, elementy *social network analysis* oraz studia przypadków.

Równolegle uczestniczę również jako wykonawczynie w projekcie NCN OPUS 24 **„The Role of Regions and Cities in Transatlantic Relations”** (nr wniosku 2022/47/B/HS5/00772; kierownik: dr hab. Tomasz Kamiński, prof. UŁ). Projekt ten rozwija badania nad paradyplomacją poprzez analizę relacji pomiędzy europejskimi regionami i miastami a partnerami subpaństwowymi w USA oraz pozwala na porównawcze badanie funkcjonowania relacji subnarodowych w różnych kontekstach politycznych i geograficznych.

Istotnym elementem mojej działalności naukowo-badawczej jest również przygotowywanie międzynarodowych wniosków projektowych, które – mimo braku finansowania – stanowiły ważne narzędzie rozwijania nowych obszarów badawczych, budowania współpracy międzynarodowej oraz pogłębiania refleksji nad problematyką wielopoziomowego zarządzania, relacji UE–Azja oraz paradyplomacji.

Wątek związany z relacjami Europy i Azji rozwijany był m.in. poprzez udział w przygotowaniu projektu złożonego w ramach konkursu Beethoven CLASSIC 4 – Polish-German Funding Initiative (2020–2021) pt. **„Governance of food security and fishery post-COVID-19 in China, Indonesia, and Vietnam: a multi-level approach (SECFISHGOV)”** (nr wniosku: 2020/39/G/HS5/02456), planowanego do realizacji we współpracy z University of Hamburg. Projekt, przygotowany pod kierunkiem dr. Bartosza Kowalskiego (Uniwersytet Łódzki) oraz dr Moniki Arnez (University of Hamburg), koncentrował się na analizie bezpieczeństwa żywnościowego i zarządzania sektorem rybołówstwa w państwach Azji Południowo-Wschodniej i Chinach w warunkach kryzysu pandemicznego. Udział w

przygotowaniu tego wniosku pozwolił mi rozwinąć perspektywę badawczą łączącą studia nad Azją z analizą *governance* oraz odporności systemów gospodarczych.

Problematyka relacji Niemiec i Unii Europejskiej z Chinami znalazła odzwierciedlenie również w moim projekcie Miniatura NCN pt. **„Chinapolitik Republik Federalnej Niemiec – rola partii politycznych w kształtowaniu niemieckiej polityki zagranicznej względem Chin”** (nr wniosku: 2019/03/X/HS5/01258). Projekt koncentrował się na analizie znaczenia aktorów partyjnych w kształtowaniu polityki Niemiec wobec Chin i stanowił rozwinięcie badań nad rolą aktorów politycznych i pozapaństwowych w wielopoziomowym systemie polityki zagranicznej.

Istotnym rozwinięciem badań nad zarządzaniem oraz europeizacją polityki zagranicznej był także udział w przygotowaniu projektu Horizon Europe 2025 (HORIZON-CL2-2025-01-DEMOCRACY-04) pt. **„SAGE – Strategic Autonomy For A Globally-Engaged Europe”** (nr wniosku: 101290877), realizowanego w konsorcjum obejmującym m.in. Ghent University, University of Tartu, University of Turku, University of Groningen oraz Uniwersytet Łódzki. Projekt miał na celu analizę koncepcji otwartej autonomii strategicznej Unii Europejskiej oraz relacji pomiędzy bezpieczeństwem, gospodarką i polityką w warunkach rosnącej niestabilności międzynarodowej.

Z kolei badania nad paradyplomacją oraz dyplomacją subnarodową rozwijane były poprzez współtworzenie projektów COST Action poświęconych budowie międzynarodowej sieci badawczej zajmującej się działalnością międzynarodową miast i regionów. W 2024 roku współtworzyłam projekt **„PSN – Paradiplomacy Scholars Network”** (nr wniosku: OC-2024-1-27102), którego celem było stworzenie trwałej sieci współpracy badaczy i praktyków paradyplomacji. Projekt zakładał rozwój wspólnych agend badawczych, wsparcie młodych naukowców oraz intensyfikację dialogu pomiędzy środowiskiem akademickim a instytucjami publicznymi. W 2025 roku uczestniczyłam również w przygotowaniu kolejnego wniosku COST Action pt. **„SUBDIPNET – SUBnational DIPlomacy NETwork of Scholars and Practitioners”** (nr wniosku: OC-2025-1-28874), rozwijającego wcześniejsze założenia sieciowe i badawcze.

Choć wskazane projekty nie uzyskały ostatecznie finansowania, ich przygotowanie odegrało ważną rolę w rozwoju mojego warsztatu badawczego oraz umiędzynarodowieniu prowadzonych przeze mnie badań. Pozwoliły one na rozwijanie współpracy z partnerami zagranicznymi, testowanie nowych podejść teoretycznych oraz formułowanie kolejnych projektów badawczych dotyczących relacji wielopoziomowych i aktorów subnarodowych w stosunkach międzynarodowych.

Rozwój poszczególnych nurtów moich zainteresowań badawczych związany był również z aktywnym udziałem w **międzynarodowych warsztatach, seminariach oraz wyjazdach badawczych**, które pozwalały zarówno na pogłębianie zaplecza teoretycznego, jak i rozwijanie warsztatu metodologicznego oraz współpracy międzynarodowej.

Pierwszy obszar badawczy, związany z polityką Niemiec oraz integracją europejską, rozwijałam już na etapie przygotowywania rozprawy doktorskiej. Istotną rolę odegrał tutaj pobyt badawczy na Technische Universität Chemnitz realizowany dzięki stypendium Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD) (wrzesień–listopad 2006), podczas którego prowadziłam kwerendy dotyczące relacji francusko-niemieckich. W kolejnych latach uczestniczyłam również w wydarzeniach naukowych poświęconych problematyce

europejskiej, m.in. w warsztatach eksperckich „The EU in a Globalized World” organizowanych przez École supérieure des sciences commerciales d’Angers ESSCA (Aix-en-Provence, 14–15 czerwca 2021), koncentrujących się na współczesnych wyzwaniach stojących przed Unią Europejską.

Drugi nurt badawczy, dotyczący relacji Niemiec i Unii Europejskiej z Chinami i Azją, rozwijałam m.in. poprzez udział w międzynarodowych warsztatach i seminariach organizowanych przez zagraniczne instytucje naukowe oraz think tanki, na ich bezpośrednie zaproszenie. Szczególne znaczenie miał udział w 15th East Asia Net Workshop „East Asia – Europe Interactions. Economy, History, Politics and Society” (Łódź, 12–14 kwietnia 2018) oraz seminarium „The 5th Forum on the New Silk Road and Sino-European Cooperation” organizowany przez instytut IN-EAST Uniwersytetu Duisburg-Essen (Duisburg, 11 grudnia 2019). Istotnym elementem rozwijania tego nurtu były także zagraniczne kwerendy naukowe realizowane w Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik (DGAP) w Berlinie (listopad 2021), GIGA Institute for Global and Area Studies w Hamburgu (grudzień 2022), na Uniwersytecie Justusa Liebiga w Gießen (lipiec 2022) oraz na Uniwersytecie Johanna Wolfganga Goethego we Frankfurcie nad Menem (czerwiec 2023). Równolegle uczestniczyłam również w seminariach eksperckich dotyczących relacji UE–Chiny, m.in. „Koniec naiwności – jak wzmocnić pozycję Europy w systemowej rywalizacji z Chinami?” organizowanym przez Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego w Poznaniu (16 marca 2023) oraz *roundtable* „Narrating the ‘New Silk Road’ – Socialist Rule of Law with Chinese Characteristics in the BRI and its Implications for the EU” (Kraków, 8 marca 2024, Centre for International Studies and Development UJ).

Najbardziej intensywnie rozwijam w ostatnich latach obszarem aktywności naukowej są badania nad paradiplomacją. W tym zakresie uczestniczyłam m.in. w European Workshops in International Studies (EWIS) (1–2 lipca 2021, panel „Paradiplomacy: The Actorness and Agency of Subnational Units”), Dortmund City Diplomacy Workshop organizowanym przez German Marshall Fund of the United States oraz Miasto Dortmund (21 listopada 2023), warsztatach World International Studies Committee związanych z przygotowaniem *The Routledge Handbook of Paradiplomacy* (Warszawa, 23 lipca 2024) oraz specjalistycznych warsztatach URBANORMS organizowanych przez Technische Universität Braunschweig (Berlin, 12–13 lutego 2026), poświęconych normom i praktykom współpracy miejskiej w stosunkach międzynarodowych. W 2024 roku występowałam również podczas seminarium „Współpraca bez granic? Międzynarodowe aktywności miast i regionów” (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, 5 grudnia 2024). W 2025 roku, na zaproszenie Academy of International Affairs North Rhine-Westphalia, prowadziłam wykład i grę symulacyjną dotyczącą aktorów subpaństwowych w ramach Summer School on Subnational Diplomacy (Bonn, 15–18 czerwca 2025).

Całość tych aktywności stanowiła ważny element budowania międzynarodowego zaplecza badawczego oraz rozwijania podejmowanych przeze mnie tematów naukowych. Jednocześnie dobrze odzwierciedla ona ewolucję moich zainteresowań – od badań nad integracją europejską i polityką Niemiec, przez relacje UE–Azja, aż po analizy wielopoziomowego charakteru współczesnych stosunków międzynarodowych i rosnącej roli aktorów subnarodowych.

5.3 Najważniejsze konferencje i seminaria naukowe

Konferencje i seminaria krajowe

Krajowa aktywność konferencyjna rozwijała się równolegle do ewolucji moich zainteresowań badawczych. Pierwszy nurt badawczy obejmował przede wszystkim wystąpienia poświęcone relacjom francusko-niemieckim, roli Niemiec w UE oraz przemianom politycznym w Europie. W ramach konferencji „Prezydencja Polski w Unii Europejskiej. Bilans osiągnięć”, zorganizowanej przez Katedrę Europy Środkowej i Wschodniej WSMiP UŁ (Łódź, 22–23 lutego 2012), wygłosiłam referat „Polska prezydencja w Radzie Unii Europejskiej z perspektywy Berlina. Niemiecka ocena polskich osiągnięć”. Następnie podczas II Ogólnopolskiego Kongresu Politologii „Polska i Europa wobec wyzwań współczesnego świata” (Poznań, 19–21 września 2012) przedstawiłam wystąpienie „Niemiecko-francuski tandem w XXI wieku – wyzwania, problemy, punkty sporne”. Problematykę tę rozwijałam również podczas IV Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Katedry Badań Niemcoznawczych UŁ „25 lat niemieckiego zjednoczenia. Bilans doświadczeń” (Łódź, 21–22 kwietnia 2016), prezentując referat „Trudne przywództwo w Europie. O roli RFN we Wspólnocie Europejskiej”, a także podczas VI Ogólnopolskiej Konwencji Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych „Badanie polityki zagranicznej państwa” (Łódź, 9–10 listopada 2016), gdzie wygłosiłam wystąpienie „Hegemon wbrew własnej woli? – o znaczeniu Niemiec w Unii Europejskiej”. W kolejnych latach kontynuowałam analizy dotyczące pozycji Niemiec w Europie, m.in. podczas konferencji „Niemcy po wyborach: bilans zysków i strat” (Uniwersytet Zielonogórski, 16–17 listopada 2017) oraz podczas Kongresu Politologii na UMCS w Lublinie (18–20 września 2018).

Drugi obszar badawczy, dotyczący relacji Niemiec i Unii Europejskiej z Chinami oraz Azją, rozwijałam poprzez udział w konferencjach poświęconych relacjom europejsko-chińskim oraz geopolitycznym konsekwencjom wzrostu znaczenia Chin. W dniu 29 października 2018 roku, na zaproszenie Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie, wygłosiłam wykład pt. „Stosunki niemiecko-chińskie w dobie Inicjatywy Pasa i Szlaku”. W późniejszych latach coraz częściej prezentowałam wyniki badań dotyczących współpracy europejskich miast z Chinami, m.in. podczas III Kongresu Europeistyki „Europa wielu prędkości” (Wrocław, 29–30 czerwca 2021), gdzie wygłosiłam referat „Współpraca miast europejskich z Chinami”.

Ważny dla rozwoju trzeciego nurtu zainteresowań naukowych był udział w X Ogólnopolskiej Konwencji Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych „Dynamika zmian stosunków międzynarodowych: nowe wyzwania i transformacje” (Lublin, 4–5 listopada 2021), gdzie przedstawiłam referat „Wpływ paradyplomacji na politykę zagraniczną Unii Europejskiej”. W 2022 roku podczas XI Konwencji PTSM we Wrocławiu wygłosiłam wystąpienie „Współpraca miast niemieckich z partnerami chińskimi i jej znaczenie dla polityki zagranicznej RFN”. W kolejnych latach uczestniczyłam w licznych konferencjach poświęconych aktywności międzynarodowej miast i regionów, m.in. konferencji „Paradyplomacja i dyplomacja publiczna” (Gniezno, 25–26 maja 2023), IV Kongresie Europeistyki (Kraków, 20–22 września 2023), I Kongresie Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych (Łódź, 9–10 listopada 2023) oraz II Konferencji Paradyplomatycznej w Gnieźnie (23–24 maja 2024), podczas której uczestniczyłam również w panelu dyskusyjnym wspólnie z prof. Raffaelem Marchettim.

W 2025 roku aktywność konferencyjna coraz wyraźniej łączyła wymiar naukowy z praktyką funkcjonowania aktorów subnarodowych. Podczas II Konferencji Współpracy Międzynarodowej Samorządów „Dyplomacja samorządowa w nowej odsłonie” (Łódź, 13 maja 2025) prowadziłam panel „Jak polskie samorządy wspierają Ukrainę?”, natomiast podczas III Naukowej Konferencji Paradyplomatycznej „Tożsamość międzynarodowa regionów” (Poznań, 27 maja 2025) wygłosiłam referat „Miasta jako aktorzy stosunków międzynarodowych. O subpaństwowych relacjach Niemiec z Chinami i USA”. Z kolei podczas III Kongresu Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych w Białymstoku (6–7 listopada 2025) zaprezentowałam wystąpienie „Stosunki niemiecko-chińskie w kontekście wielopoziomowym – o znaczeniu podmiotów niepaństwowych w dwustronnych relacjach”.

Konferencje i seminaria międzynarodowe

W ramach pierwszego nurtu badawczego uczestniczyłam w konferencjach poświęconych relacjom polsko-niemieckim, francusko-niemieckim oraz przyszłości integracji europejskiej. W ramach konferencji „Deutschland, Frankreich, Polen – Kooperation im Rahmen des Weimarer Dreiecks” (Magdeburg, 20 czerwca 2017) wygłosiłam referat „Das Weimarer Dreieck – wichtige Säule der Europäischen Gemeinschaft, unnötiges Organ oder zukünftiger Kern der Europäischen Union?” [„Trójkąt Weimarski – ważny filar Wspólnoty Europejskiej, zbędna instytucja czy przyszłe jądro Unii Europejskiej?”]. Rok później uczestniczyłam w konferencji „Deutschland und Polen – 100 Jahre der polnischen Souveränität” (Magdeburg, 23 maja 2018), prezentując wystąpienie „Deutsch-polnische Beziehungen als Kern Europas?” [„Stosunki niemiecko-polskie jako rdzeń Europy?”]. Wystąpienia te rozwijały problematykę roli Niemiec w Europie oraz znaczenia współpracy bilateralnej i regionalnej dla funkcjonowania UE.

Drugi obszar badawczy, dotyczący relacji Niemiec i Unii Europejskiej z Chinami i Azją, rozwijałam poprzez udział w licznych konferencjach poświęconych polityce Chin, Inicjatywie Pasa i Szlaku oraz relacjom Europa–Azja. Ważnym momentem było zaproszenie do udziału w The 4th High-Level Think Tanks Symposium of China and Central & Eastern European Countries „China-CEEC Cooperation: Prospects for the Next Five Years”, organizowanym przez Chinese Academy of Social Sciences w Pekinie (18–19 grudnia 2017), gdzie wygłosiłam referat „The Multifaced Response of the German Government to China-CEEC Cooperation”. W kolejnych latach uczestniczyłam m.in. w konferencji „The Transformation of Asian Economic Institutions” organizowanej przez OBIC Budapest Business School (Budapeszt, 10–11 maja 2018), gdzie wygłosiłam referat „Germany’s Attitude Towards The One Belt One Road Initiative” oraz moderowałam panel „Regional development in the BRI”, a także w konferencji „China’s Four Decades Reform and Opening-up” (Budapeszt, 29 listopada 2018). W 2019 roku uczestniczyłam również w konferencji „The V4 in East Asia and East Asia in the V4” (Budapeszt, 2–3 maja 2019), prezentując referat „The Belt and Road Initiative and its implications for Poland”, oraz w 15th Lodz East Asia Meeting „New Dynamics in Asia” (Łódź, 6–7 czerwca 2019), gdzie wygłosiłam wystąpienie „Partners or Competitors? On Strategy of the German Industry towards China in Times of the Belt and Road Initiative”.

W ostatnich latach najważniejszym obszarem mojej aktywności międzynarodowej stały się badania nad paradyplomacją. Wyniki badań prezentowałam podczas najważniejszych światowych konferencji z zakresu stosunków międzynarodowych i nauk o polityce. W ramach

European Workshops in International Studies (EWIS) (1–2 lipca 2021) wygłosiłam referat „Mapping city-to-city relations”, natomiast podczas konferencji International Public Policy Association w Barcelonie (5–9 lipca 2021) przedstawiłam wystąpienie „Multi-level governance in shaping the foreign policy – a case study of international cooperation between German and Chinese cities”. W tym samym roku uczestniczyłam również w konferencjach ECPR General Conference (30 sierpnia – 3 września 2021), UACES Annual Conference (6–10 września 2021) oraz EISA Pan-European Conference (13 września 2021), prezentując wyniki badań nad wpływem paradyplomacji na politykę zagraniczną UE.

W kolejnych latach regularnie uczestniczyłam w najważniejszych międzynarodowych konferencjach naukowych, takich jak European Union Studies Association (EUSA), Standing Group on the European Union (SGEU ECPR), International Studies Association (ISA), European International Studies Association (EISA) czy World International Studies Committee (WISC). W ramach tych wydarzeń prezentowałam wyniki badań dotyczących relacji subnarodowych UE–Chiny i UE–USA, dyplomacji miejskiej, MLG oraz roli aktorów pozapaństwowych w stosunkach międzynarodowych. Szczególne znaczenie miały wystąpienia podczas ISA 2023 w Montrealu (13–18 marca 2023) – referat „Paradiplomacy in times of great power rivalry: the case of EU policy towards China”, SGEU w Lizbonie (19–21 czerwca 2024) – referat „Third level of relations with superpowers. A comparative analysis of EU subnational cooperation with the USA and China”, WISC w Warszawie (24–26 lipca 2024) – prezentacja „Germany’s Subnational Dynamics: Comparing Relations with the US and China”, ISA 2025 w Chicago (2–5 marca 2025) - dwa referaty dotyczące roli miast i regionów w relacjach transatlantyckich oraz koncepcji *resistance paradiplomacy* w Europie Środkowo-Wschodniej, a także EISA Pan-European Conference w Bolonii (25–29 sierpnia 2025) - referat „Rethinking German-Chinese Relations. A Multi-level Governance Perspective on Marginalized and Non-conventional Actors”.

Kulminacją tego etapu badań był udział w konferencji ISA 2026 w Columbus (22–25 marca 2026), podczas której prezentowałam referaty „Paradiplomacy and the Reconfiguration of Sovereignty. Subnational Actors in Germany’s Multi-level Governance” oraz „A Layered Diplomacy. German-Chinese Relations and the Role of Non-state Actors”, podczas tej konferencji został także zorganizowany panel dyskusyjny wokół premiery „The Routledge Handbook of Paradiplomacy”. Wystąpienia te rozwijały kluczowe wątki mojej monografii habilitacyjnej i stanowiły podsumowanie wieloletnich badań nad wielopoziomowym charakterem współczesnych stosunków międzynarodowych oraz rosnącą rolą aktorów subnarodowych i pozapaństwowych.

5.4 Aktywność recenzencka

Na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat regularnie uczestniczyłam w procesie recenzyjnym artykułów naukowych, współpracując zarówno z czasopismami krajowymi, jak i międzynarodowymi. Działalność ta stanowi ważny wymiar mojego zaangażowania w środowisko naukowe, pozwalając na aktywny udział w ocenie jakości badań oraz w kształtowaniu kierunków rozwoju dyscypliny.

Wśród czasopism polskich, dla których przygotowywałam recenzje, znajdują się m.in. *Przegląd Zachodni* (Instytut Zachodni), *Horyzonty Polityki* (Uniwersytet Ignatianum w Krakowie), *Studia Polityczne* (ISP PAN), *Bezpieczeństwo. Teoria i Praktyka* (Uniwersytet

Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie) oraz *Eastern Review* (Uniwersytet Łódzki). Równolegle współpracuję z uznanymi czasopismami międzynarodowymi, takimi jak *Publius. The Journal of Federalism* (Oxford Academic), *Journal of Current Chinese Affairs* (SAGE/GIGA Institute), *Journal of International Relations and Development* (Springer Nature), *Cambridge Review of International Affairs* (Taylor & Francis) oraz *Europe-Asia Studies* (Taylor & Francis).

Dodatkowo pełniłam rolę recenzentki w konkursach na finansowanie badań – w 2021 i 2024 roku byłam recenzentką doktoranckich grantów badawczych w ramach konkursu IDUB Uniwersytetu Łódzkiego.

Udział w procesie recenzyjnym umożliwia mi bieżący kontakt z najnowszymi trendami badawczymi w obszarze stosunków międzynarodowych i nauk o polityce, a także stanowi istotny element współodpowiedzialności za utrzymywanie wysokich standardów publikacyjnych w dyscyplinie.

5.5. Członkostwo w towarzystwach naukowych

Ważnym elementem mojego funkcjonowania w środowisku naukowym jest przynależność do krajowych i międzynarodowych towarzystw naukowych, które tworzą przestrzeń wymiany wiedzy i współpracy badawczej. W porządku chronologicznym aktywność ta obejmuje:

- od 2010 roku – członkostwo w Polskim Towarzystwie Studiów Międzynarodowych (PTSM);
- od 2017 roku – członkostwo w Towarzystwie Polsko-Austriackim (TPA);
- od 2020 roku – członkostwo w European Consortium for Political Research (ECPR);
- od 2020 roku – członkostwo w University Association for Contemporary European Studies (UACES);
- od 2021 roku – członkostwo w European International Studies Association (EISA);
- od 2022 roku – członkostwo w International Studies Association (ISA).

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

6.1. Osiągnięcia dydaktyczne

Działalność dydaktyczna stanowi jeden z centralnych obszarów mojej aktywności akademickiej, rozwijany konsekwentnie i w sposób refleksyjny na przestrzeni całej kariery. Moje podejście do nauczania opiera się na założeniu, że dydaktyka akademicka nie powinna ograniczać się do przekazywania wiedzy, lecz powinna tworzyć przestrzeń współpracy, krytycznego myślenia oraz dużej kreatywności i radości ze wspólnego uczenia. W pracy z osobami studiującymi wykorzystuję metody aktywizujące, w tym gry symulacyjne, tutoring oraz elementy *collaborative learning*, kładąc nacisk na zaangażowanie studentów i ich współodpowiedzialność za proces kształcenia.

Rozwój kompetencji dydaktycznych i innowacje w nauczaniu

Od początku pracy akademickiej podejmuję systematyczne działania na rzecz podnoszenia jakości prowadzonych zajęć. W latach 2014–2025 uczestniczyłam w szeregu

szkoleń i warsztatów dydaktycznych, realizowanych m.in. przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej, Fundację Autism Team oraz Centrum Nowoczesnej Edukacji Politechniki Gdańskiej.

Przełomowym etapem rozwoju moich kompetencji dydaktycznych był udział w programie „**Mistrzowie Dydaktyki**” (projekt finansowany w ramach programu POWER, MNiSW/2020/312/DIR/KH w latach 2021–2022), realizowanym na Uniwersytecie w Gandawie (Belgia). Program obejmował intensywne szkolenia z zakresu tutoringu, projektowania zajęć oraz metod pracy ze studentami, które następnie wdrażałam w praktyce dydaktycznej.

W latach 2022–2023 brałam udział w projekcie „**Doskonałość Dydaktyczna Uczelni**” (program POWER MEiN/2022/DIR/2864), w ramach którego prowadziłam szkolenia dla kadry akademickiej Uniwersytetu Łódzkiego (m.in. z zakresu gier symulacyjnych, pracy zespołowej studentów oraz metod aktywizujących), a także realizowałam indywidualne konsultacje dydaktyczne wspierające projektowanie zajęć, które cieszyły się bardzo dobrą opinią uczestników.

Tutoring i indywidualizacja kształcenia

Szczególne miejsce w mojej działalności dydaktycznej zajmuje rozwój tutoringu akademickiego jako formy pracy indywidualnej ze studentami. Jak wspomniałam, w roku akademickim 2021/2022 uczestniczyłam w programie „Mistrzowie Dydaktyki”, pracując z trojgiem studentów metodą tutoringu. Efektem tej współpracy było m.in. przygotowanie wspólnej publikacji naukowej ze studentem Bartoszem Mądrym, opublikowanej w „Roczniku Integracji Europejskiej” (2022), co stanowi przykład skutecznego łączenia dydaktyki z działalnością badawczą. Od maja 2024 kontynuuję tę formę pracy dydaktycznej, zgodnie z „Zarządzeniem nr 64 Rektora UŁ z dnia 25.03.2024 r. w sprawie modelu kształcenia z elementami tutoringu” (pracą tutoringową objętych jest kolejnych trzech studentów).

Od kwietnia 2024 roku jestem aktywną członkinią **Zrzeszenia Tutorów UŁ**, pełnię funkcję **pełnomocniczki Dziekana Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politologicznych UŁ ds. tutoringu**, a od stycznia 2026 roku **jestem uczelnianą koordynatorką tutoringu w Uniwersytecie Łódzkim**.

Działalność na rzecz rozwoju dydaktyki na poziomie instytucjonalnym

Istotną część mojej aktywności stanowią działania na rzecz podnoszenia jakości kształcenia w skali całej uczelni. W latach 2018–2024 pełniłam funkcję wydziałowej koordynatorki programu „**Zdolny uczeń – świetny student**”, odpowiadając za jego realizację na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politologicznych UŁ. W ramach tej funkcji prowadziłam proces rekrutacji (łącznie ok. 60 uczestników), współpracowałam ze szkołami średnimi oraz koordynowałam realizację programu i jego ewaluację. W latach 2021–2024 byłam koordynatorką programu „**Uniwersytet Zawsze Otwarty**” na WSMiP UŁ, organizując zajęcia, warsztaty i wykłady dla uczniów szkół średnich oraz działania popularyzujące naukę.

Od 2024 roku jestem inicjatorką i organizatorką cyklicznych wydziałowych spotkań dydaktycznych „**EduFest**”, stanowiących platformę wymiany doświadczeń dydaktycznych dla pracowników, doktorantów oraz studentów WSMiP UŁ. W ramach tej inicjatywy rozwijane są m.in. formuły warsztatowe, dyskusyjne oraz eksperymentalne formy pracy dydaktycznej.

Dydaktyka w projektach krajowych i międzynarodowych

Moja działalność dydaktyczna jest ściśle powiązana z udziałem w projektach edukacyjnych i badawczych. Pełniłam m.in. funkcję koordynatorki projektu szkoły letniej **4. Sommerakademie Europaicum 2014 „Polen in Europa”**, która odbyła się w dniach 4–8 sierpnia 2014 roku na Universität des Saarlandes, odpowiadając za organizację oraz realizację programu dydaktycznego wydarzenia. W 2022 roku reprezentowałam Uniwersytet Łódzki podczas **International Networking Week** na Uniwersytecie Justusa Liebiga w Gießen, prezentując rozwiązania dydaktyczne i modele współpracy międzynarodowej. W roku 2023 współorganizowałam i prowadziłam zajęcia w ramach **Szkoły Letniej Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych UŁ „Social aspects of multiculturalism”** (NAWA, program SPINAKEP: PPI / SPI / 2020/1/00084 / U / 00001), w której uczestniczyło 32 doktorantów z 18 krajów.

Moje doświadczenie dydaktyczne ma również wyraźny wymiar międzynarodowy, rozwijany konsekwentnie w ramach programu **Erasmus+**, w formule wyjazdów dydaktycznych STA (*Staff Teaching Assignment*). W latach 2010-2014 zrealizowałam sześć wyjazdów Erasmus+ STA do Uniwersytetu Otto-von-Guericke w Magdeburgu (*European Studies, Politikwissenschaften*), podczas których prowadziłam zajęcia oraz współpracowałam z kadrą akademicką w zakresie dydaktyki stosunków międzynarodowych. W ramach tego samego programu odbyłam także dwa wyjazdy Erasmus+ STA do Uniwersytetu w Bremie (2015–2017, *Politikwissenschaften*) oraz jeden wyjazd Erasmus+ STA do Uniwersytetu Duisburg-Essen (2019, IN-EAST – *Asian Studies*). Uzupełnieniem tych doświadczeń był kolejny wyjazd dydaktyczny Erasmus+ STA do Uniwersytetu w Gandawie (2023, *Asian Studies*), związany z rozwijaniem nowoczesnych metod nauczania i prowadzeniem kwerendy naukowej.

Działalność dydaktyczna była również powiązana z realizacją projektów badawczych (m.in. projektów wydziałowych oraz OPUS 24 „The Role of Regions and Cities in Transatlantic Relations”), w ramach których sprawowałam opiekę nad studentami-praktykantami, angażując ich w proces badawczy (łącznie trzech praktykantów-obcokrajowców zaangażowanych w badania naukowe).

Współpraca ze studentami

Aktywnie wspieram działalność studentów również poza formalnym procesem dydaktycznym. W latach 2018–2024 współpracowałam ze Studenckim Kołem Naukowym Azji Wschodniej i Pacyfiku, wspierając organizację konferencji, wydarzeń naukowych i popularyzatorskich. W listopadzie 2016 roku współorganizowałam także konferencję studencką „Polska-Niemcy-Europa. Pytania o wspólną przyszłość?” na Uniwersytecie Warszawskim.

W ramach współpracy ze studentami angażowałam się również w organizację międzynarodowych inicjatyw dydaktycznych, w tym wizyt i wyjazdów studyjnych oraz warsztatów dla studentów uczelni niemieckich. Współorganizowałam m.in. wizytę studyjną studentów Uniwersytetu w Ratyzbonie poświęconą przemianom obszarów wiejskich w Europie Środkowej (maj 2015), warsztaty dotyczące roli stereotypów w relacjach polsko-niemieckich w kontekście konfliktu w Ukrainie, a także wyjazdy studyjne studentów European Studies z Uniwersytetu Otto-von-Guericke w Magdeburgu (wrzesień 2015, październik 2016).

Ponadto organizowałam wyjazdy studyjne dla studentów kierunków niemcoznawstwo

i stosunki międzynarodowe, m.in. projekty finansowane przez niemiecką instytucję DAAD (2009-2016): *Es gab einmal eine Republik – auf den Spuren der DDR Geschichte*; *Die deutsche Einheit als Element der Vereinigung Europas* (Uniwersytet Otto-von-Guericke Magdeburg, Ost-Partnerschaft, Jean-Monnet-Chair); *Deutschland und Polen gemeinsam in Europa* (Uniwersytet Otto-von-Guericke Magdeburg, Ost-Partnerschaft), których efektem były publikacje popularyzujące wiedzę o Niemczech i Europie, wydane w „Kronika. Pismo Uniwersytetu Łódzkiego”.

Jednocześnie od 2014 roku prowadziłam także pięć seminariów licencjackich na kierunkach: niemcoznawstwo, stosunki międzynarodowe oraz studia azjatyckie, łącznie promując 43 licencjantów. Praca seminaryjna stanowi dla mnie szczególną przestrzeń indywidualnej współpracy z osobami studiującymi, umożliwiającą rozwijanie ich kompetencji badawczych oraz wprowadzanie w praktykę pracy naukowej.

Aktywność konferencyjna w obszarze dydaktyki

Regularnie uczestniczę w konferencjach i wydarzeniach poświęconych dydaktyce akademickiej, prezentując rozwiązania oparte na aktywizacji studentów, refleksyjności i współpracy. Brałam udział m.in. w cyklu konferencji „Ideatorium” (2019, 2023, 2024) oraz w konferencji „Dydaktyka Przyszłości” (2025), a także w międzynarodowych wydarzeniach naukowych, takich jak konferencja European Consortium for Political Research (2021), gdzie prezentowałam zastosowanie pamiętników uczenia się w procesie dydaktycznym, oraz w panelach *Teaching and Learning at ISA* podczas konferencji International Studies Association (2023–2025).

Moja aktywność obejmuje również organizację i prowadzenie działań dydaktycznych, w tym warsztatu „Zastosowanie gier symulacyjnych w kształceniu akademickim” podczas 6. Kongresu Politologii „Polityka przyszłości” (18–20 września 2024, WSMiP UŁ), a także wystąpienia i organizację warsztatów w ramach Dni Jakości Kształcenia WSMiP UŁ, poświęconych m.in. *collaborative learning*. Uzupełnieniem tych działań jest stałe zaangażowanie w umiędzynarodowienie dydaktyki, w tym koordynacja semestralnej rekrutacji studentów WSMiP na zajęcia typu VIP (*Virtual International Programme*) prowadzone przez Uniwersytet Justusa Liebiga w Gießen.

Jakość kształcenia

Wysoka jakość prowadzonych przeze mnie zajęć znajduje odzwierciedlenie w wynikach ankiet studenckich – w latach 2020–2025 średnie oceny zajęć mieściły się w przedziale 4,65–4,91 (w skali 1-5), co potwierdza stabilnie wysoki poziom pracy dydaktycznej. Mam też wielką przyjemność być laureatką nagród dla nauczycieli akademickich, które są corocznie przyznawane przez społeczność studencką WSMiP UŁ, tzw. „Składaków”.

Zwieńczeniem dotychczasowych działań w obszarze dydaktyki było powierzenie mi w styczniu 2026 roku funkcji **kierowniczkii merytorycznej projektu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju pt. „Aktywni – Program Rozwoju Dydaktyki i Kompetencji”** (FERS.01.05-IP.08-0307/25-00), którego celem jest kompleksowe wsparcie rozwoju kompetencji dydaktycznych pracowników i doktorantów Uniwersytetu Łódzkiego oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w kształceniu akademickim: <https://www.aktywni.uni.lodz.pl/>

6.2 Osiągnięcia organizacyjne

Całość mojej działalności organizacyjnej wskazuje na konsekwentne zaangażowanie w rozwój środowiska naukowego i dydaktycznego, zarówno w wymiarze krajowym, jak i międzynarodowym, oraz zdolność do inicjowania i koordynowania złożonych przedsięwzięć akademickich.

Organizacja konferencji naukowych w Polsce

Moja aktywność organizacyjna w środowisku krajowym obejmuje organizację konferencji naukowych, w szczególności w ramach działalności **Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych (PTSM), Oddziału Łódzkiego**. Pełniłam funkcję sekretarza konferencji oraz współorganizatorki szeregu wydarzeń, w tym:

- I Konferencji naukowej OŁ PTSM: *Wyzwania i problemy współczesnych stosunków międzynarodowych* (Łódź, 14 marca 2013)
- III Konferencji Naukowej OŁ PTSM: *Stany Zjednoczone – Chiny: w stronę dwubiegunowości?* (Łódź, 11 marca 2016).
 - Efektem tej konferencji stała się publikacja: *Stany Zjednoczone – Chiny: w stronę dwubiegunowości?*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017, e-ISBN 978-83-8088-970-5 (red. J. Ciesielska-Klikowska, M. Marczuk-Karbownik).
- IV Konferencji Naukowej OŁ PTSM: *Zmiany w polityce zagranicznej państw w dobie nowej administracji Stanów Zjednoczonych* (Łódź, 1 grudnia 2017).
 - Efektem tej konferencji jest publikacja: *International Responses to President Trump's Foreign Policy: The First Two Years*, „International Studies”, Vol. 23, No 1, 2019 (red. J. Ciesielska-Klikowska, M. Marczuk-Karbownik, K. Żakowski).
- V Konferencji Naukowej OŁ PTSM: *Wymiary mocarstwowości* (Łódź, 13 października 2022).

Ponadto byłam sekretarzem **VI Ogólnopolskiej Konwencji Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych** pt. *Badanie polityki zagranicznej państwa* (Łódź, 9–10 listopada 2016). Konwencja została zorganizowana pod patronatem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP. Efektem konferencji stała się publikacja *Badanie polityki zagranicznej państwa. Wymiar europejski*, Wydawnictwo Rambler, Warszawa 2017, ISBN: 9788362751600 (red. J. Ciesielska-Klikowska, S. Kosmyńska, M. Pietrasiak).

Oprócz tego organizowałam **IV Ogólnopolską Konferencję Naukową Katedry Badań Niemcoznawczych UŁ** pt. „25 lat niemieckiego zjednoczenia. Bilans doświadczeń” (Łódź, 21–22 kwietnia 2016), która stanowiła ważne forum debaty nad rolą Niemiec w Europie po zjednoczeniu.

Organizacja międzynarodowej konferencji Lodz East Asia Meeting (LEAM)

Najważniejszym obszarem mojej działalności organizacyjnej jest rozwój i współtworzenie międzynarodowej konferencji Lodz East Asia Meeting (LEAM), która w ostatnich latach stała się uznanym miejscem debaty nad problematyką Azji w stosunkach międzynarodowych. W latach 2020–2024 pełniłam rolę organizacyjną przy kolejnych edycjach

konferencji, odpowiadając za przygotowanie koncepcji wydarzenia, pozyskiwanie finansowania, współpracę z partnerami zagranicznymi oraz koordynację działań:

- 2020 – pozyskanie finansowania konferencji w ramach programu Doskonała Nauka (nr wniosku: DNK/SP/464860/2020, wspólnie z Tomaszem Kamińskim); ze względu na pandemię COVID-19 konferencja została odwołana;
- 24-25 czerwca 2021 – organizacja i współprowadzenie zdalnej konferencji LEAM „Rethinking Southeast Asia in World Politics”, która zgromadziła niemal 60 uczestników z kraju i zagranicy;
- 27-28 czerwca 2022 – organizacja i współprowadzenie konferencji LEAM „Regional Order in (Post)-Pandemic Asia” na WSMiP UŁ, z udziałem ponad 60 badaczy;
- 13-14 czerwca 2024 – pełnienie funkcji kierowniczkii konferencji LEAM „International Relations in Asia – The Roles of State and Non-State Actors in Asia”, organizowanej w Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnym UŁ, w której uczestniczyło prawie 70 badaczy.

Moje zaangażowanie obejmowało także przygotowanie materiałów konferencyjnych, koordynację logistyczną oraz redakcję publikacji naukowych będących efektem konferencji, w tym monografii *Rethinking Asia in World Politics* (Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2023). Działania te przyczyniły się do umiędzynarodowienia środowiska badawczego oraz wzmocnienia pozycji Uniwersytetu Łódzkiego jako ośrodka badań nad Azją.

Funkcje organizacyjne i pełnomocnictwa

Uzupełnieniem działalności organizacyjnej jest moje zaangażowanie w funkcjonowanie struktur uczelni oraz rozwój współpracy z otoczeniem zewnętrznym. Pełniłam funkcje:

- pełnomocniczki Dziekana WSMiP ds. programu „Zdolny Uczeń – Świetny Student” (2018-2024);
- pełnomocniczki Dziekana WSMiP ds. współpracy ze środowiskiem zewnętrznym i ds. promocji (2020-2024);
- pełnomocniczki Dziekana WSMiP ds. tutoring (2024-);
- koordynatorki tutoring w Uniwersytecie Łódzkim (2026-).

W ramach tych funkcji odpowiadam m.in. za rozwój programów edukacyjnych, budowanie relacji z partnerami instytucjonalnymi oraz wdrażanie nowych form kształcenia, w szczególności tutoring akademickiego.

Działalność paradyplomatyczna i budowanie międzynarodowych sieci współpracy

Od kilku lat bardzo ważną częścią mojej aktywności organizacyjnej jest również rozwój międzynarodowej współpracy naukowej w obszarze paradyplomacji, w szczególności poprzez inicjowanie i koordynację działań sieciowych łączących badaczy z różnych części świata.

We wrześniu 2023 roku współorganizowałam Transatlantic Paradiplomacy Scholars Meeting, który zapoczątkował rozwój międzynarodowej sieci badawczej Paradiplomacy Scholars Forum. Sieć ta, skupiająca obecnie ponad 160 badaczy z różnych ośrodków akademickich na świecie, stanowi platformę regularnej wymiany wiedzy, doświadczeń oraz wyników badań w obszarze dyplomacji subnarodowej. W ramach tej inicjatywy prowadzę cykliczne webinaria.

W ramach działań Paradiplomacy Scholars Forum, w międzynarodowym gronie badaczy z Paradiplomacy Lab UŁ, Institute for Regional Studies (Węgry), oraz Centre d'Étude

de la Vie Politique (CEVIPOL) na Université libre de Bruxelles (Belgia), zorganizowaliśmy także dwie całonocne konferencje online:

- *Cities and Regions Bypassing Central Governments?*, 26 września 2025;
- *Geopolitical Challenges and Urban Diplomacy*, 20 marca 2026.

Działania te mają na celu nie tylko integrację środowiska badaczy, lecz także budowanie pomostów między teorią a praktyką paradiplomacji.

Uzupełnieniem tej aktywności jest redakcja międzynarodowego, wspomnianego już wcześniej, magazynu naukowego *TIP: Paradiplomacy Worldwide*, w ramach którego pełniłam funkcję *guest editor* dwóch numerów specjalnych: *Vol. 1: Theoretical Approaches* oraz *Vol. 2: Practical Approaches*. Publikacjom tym towarzyszyło seminarium promocyjne (18 września 2025), transmitowane online i udostępnione szerokiemu gronu odbiorców poprzez YouTube: https://www.youtube.com/watch?v=WSJKEV_EtB0&t=11s

Działalność sieci oraz jej inicjatywy dokumentowane są również na stronie internetowej: <https://www.paradiplomacy.net/>

Rozwój tej platformy współpracy został dodatkowo wzmocniony poprzez przygotowanie wniosków projektowych ukierunkowanych na finansowanie działań sieciowych (COST Action 2024 i 2025), których celem była dalsza instytucjonalizacja i rozwój międzynarodowego środowiska badaczy paradiplomacji.

6.3 Osiągnięcia w zakresie popularyzacji nauki i eksperckie

Uzupełnieniem mojej działalności naukowej jest aktywność popularyzatorska i ekspercka, obejmująca udział w debatach publicznych, seminariach eksperckich oraz działania edukacyjne skierowane do szerokiego grona odbiorców – od uczniów szkół średnich po przedstawicieli instytucji publicznych i środowiska międzynarodowego.

Udział w seminariach i debatach eksperckich

Od początku kariery naukowej uczestniczę w międzynarodowych i krajowych seminariach eksperckich, które stanowią przestrzeń transferu wiedzy między środowiskiem akademickim a praktyką polityczną. Już na wczesnym etapie działalności brałam udział w warsztatach i seminariach poświęconych procesom europeizacji, takich jak „Europäisierung vs. Renationalisierung: Öffentliche Debatten in Zeiten der Krise” (Uniwersytet w Bremen, 17 listopada 2015) oraz „Europäisierung der Republik Polen: Öffentliche Debatten in Zeiten der Krise” (Uniwersytet Otto-von-Guericke w Magdeburg, 5–6 czerwca 2016).

Aktywność zawiera w sobie również udział w debatach dotyczących przyszłości integracji europejskiej i relacji międzynarodowych, m.in. w międzynarodowej debacie „Przyszłość Unii Europejskiej” (Łódź, 31 sierpnia 2018), XXIV Seminarium Śląskim „Powrót do Europy – 15 lat członkostwa Polski w UE” (Kamień Śląski, 22–23 października 2019) oraz w debacie eksperckiej „Regional Dimensions of the Belt and Road Initiative” (Bruksela, 26 września 2019, Jozsef Antall Knowledge Center).

W kolejnych latach kontynuowałam działalność ekspercką, uczestnicząc na zaproszenie m.in. w III Forum Geopolitycznym (Łódź, 6–9 października 2021), seminarium „Międzynarodowa, gospodarcza współpraca miast i regionów. Kierunek: Chiny” (Krajowa Izba Gospodarcza, Warszawa, 5 grudnia 2023) oraz w międzynarodowych seminariach takich jak „Paradiplomacy Workshop – Defining the Paradiplomacy Research Agenda” (Bruksela, 19

kwietnia 2024, Rząd Flandrii i Uniwersytet ONZ) czy „Cities in a World of Conflict” (Barcelona, 14 grudnia 2024, CIDOB).

Współpraca z instytucjami międzynarodowymi i środowiskiem praktyków

Moja działalność ekspercka obejmuje również prowadzenie zajęć i udział w programach szkoleniowych dla praktyków stosunków międzynarodowych. W szczególności prowadziłam na zaproszenie zajęcia w ramach **Summer School of the Academy of International Affairs North Rhine-Westphalia** (Bonn, 16–18 czerwca 2025), a także uczestniczyłam jako wykładowczyni w programie **School of Modern Diplomacy** (Uniwersytet ONZ, w latach 2024 i 2025).

Prowadziłam również zajęcia i warsztaty w ramach inicjatyw edukacyjnych, takich jak program **„Azja dla Młodych Liderów”** Instytutu Boyma (w 2025 roku). Uczestniczyłam także w programach międzynarodowych, m.in. prowadząc zajęcia w ramach **Herbst Akademie KoKoPol** (St. Marienthal, Niemcy, 15–18 września 2024), finansowanej przez niemieckie Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Działalność popularyzatorska i edukacyjna

Równolegle prowadzę szeroko zakrojoną działalność popularyzatorską, skierowaną do uczniów, studentów oraz lokalnej społeczności. Organizowałam i prowadziłam warsztaty oraz wykłady w ramach Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki, m.in.: „Babelsberg – niemiecka kraina kina” (kwiecień 2014), „Film niemiecki w dyskursie kultur i pokoleń” (kwiecień 2015), warsztaty niemcoznawcze podczas XV Festiwalu Nauki (kwiecień 2015), „Migracja i polityka migracyjna dla początkujących i średniozaawansowanych” (kwiecień 2016).

Prowadziłam ponadto warsztaty i zajęcia dla uczniów szkół średnich, obejmujące tematykę systemu politycznego Niemiec, relacji polsko-niemieckich oraz języka niemieckiego (m.in. I LO w Tomaszowie Mazowieckim, XII i IV LO w Łodzi, lata 2013–2016, a także w ramach Targów Edukacyjnych w Łodzi). W tym okresie organizowałam także wydarzenia popularyzujące wiedzę o Niemczech, takie jak konkurs „Wiedza o Niemczech Współczesnych” (16 kwietnia 2015) oraz wystawa „25 lat zjednoczenia Niemiec – od podziału do zjednoczenia” (listopad 2016).

Działania te uzupełniały warsztaty i inicjatywy międzynarodowe, w tym warsztaty polsko-niemieckie w Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi (październik 2016, listopad 2017) oraz zajęcia dydaktyczne dla studentów w ramach projektów edukacyjnych (np. „Kinematografie narodowe – Niemcy”, 5 grudnia 2019, program POWR.03.05.00-00-Z092/17). W latach 2018-2019 współpracowałam także z Regionalnym Ośrodkiem Współpracy Międzynarodowej (RODM), który pod auspicjami Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP działał przy WSMiP UŁ organizując wykłady i warsztaty. Moje spotkania i prelekcje dotyczyły relacji niemiecko-polskich i Trójkąta Weimarskiego.

Obecność w mediach

Angażuję się ponadto w działania popularyzatorskie, uczestnicząc w podcastach, audycjach radiowych oraz webinarach, które pozwalają przybliżyć zagadnienia związane z polityką międzynarodową szerszemu gronu odbiorców. Regularnie występuję jako ekspertka w audycjach radiowych poświęconych aktualnym wydarzeniom międzynarodowym, w

szczegółności dotyczącym polityki Niemiec oraz relacji europejsko-azjatyckich. Występowałam m.in. w audycjach Radia Łódź, Polskiego Radia 24, a także w programie „Raport o stanie świata” Dariusza Rosiaka. Brałam również udział w audycjach popularyzatorskich, takich jak „NiePokój” w łódzkim, studenckim Radiu Żak. Ponadto występowałam w audycji europejskiego radia EU!Radio, poświęconej roli miast w relacjach UE–Chiny. Moje zaangażowanie obejmuje również moderację i udział w webinarach eksperckich, m.in. w ramach cyklu Asian Debates organizowanego przez Ośrodek Spraw Azjatyckich UŁ.

Teksty i wpisy blogowe

Uzupełnieniem mojej działalności popularyzatorskiej jest przygotowywanie tekstów eksperckich i wpisów blogowych, w których podejmuję aktualne zagadnienia polityki niemieckiej. Publikowałam m.in. artykuły w czasopiśmie „Liberte!”, takie jak „Angela Merkel – bilans kanclerstwa” (kwiecień 2021), „Relacje niemiecko-chińskie – historia partnerstwa z rozsądku” (22 września 2021) oraz „Niemiecka koalicja światła drogowych” (21 października 2021). W latach 2019–2024 prowadziłam również systematyczną działalność blogową w ramach Ośrodka Spraw Azjatyckich UŁ, publikując comiesięczne wpisy poświęcone relacjom niemiecko-chińskim, dostępne na stronie: <https://www.osa.uni.lodz.pl/focus-osa>

7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

Uzupełnieniem przedstawionych osiągnięć są przyznane wyróżnienia, które odzwierciedlają moją aktywność organizacyjną, dydaktyczną, jak i zaangażowanie w rozwój działalności naukowej w UŁ:

- **2022** – Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego indywidualna I stopnia za działalność organizacyjną;
- **2023** – Nagroda zespołowa Rektora Uniwersytetu Łódzkiego w ramach programu IDUB („Premie za granty pozyskane ze środków zewnętrznych”);
- **2024** – Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego indywidualna I stopnia w zakresie osiągnięć dydaktycznych;
- **2024** – Medal „Uniwersytet Łódzki w Służbie Społeczeństwu i Nauce”;
- **2026** – Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za działalność dydaktyczną.

.....

(podpis wnioskodawcy)